[...]ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй [Вер]ховно Соведэй, ВКП(б)-гэй Улан-Удын горкомой орган.

№ 17 (6267)
ЯНВАРИИН
24
СРЕДА
1951 он.

Сэн 20 мүнгэн.

Коммунизм тээшэ бидэниие хүтэлэгшэ Ленин—Сталинай сэсэн мэргэн парти мандаха болтогой!

Ленинизм мандаха болтогой!

Хүн түрэлтэниие сүлөөлхын түлөө тэмсэлэй агууехэ туг

[...] советскэ арад, Европын [...]ин, Америкын, Африкын ба [...]алиин ажалшад, бүхы оро[...] түрүү хүнүүд эдэ үдэрнүүд[...]эдыгөө һанал болол ба зүр[...]хэлые хүн түрэлтэнэй гени, [...]алхэйн ажалшадай вождь [...] багша, Владимир Ильич [...]ай гэрэлтэ һайхан дурасхаал[...]андуулна. Советскэ хү[...] бүхы прогрессивнэ хүн түрэл[...]болол агууехэ Ленинэй наһа [...]ан үдэрһөө хойшо 27 жэлэй [...]мдэглэжэ байна.

[...]инэй захяануудые бодотс[...]ь бэелүүлэн, манай ороной [...]уд бүхэдэлхэйн-түүхэтэ илал[...]дые туйлаа. Ленинизмын [...]үдэй туг доро жагсаһан со[...] арад хадаа Ленинэй хэрэ[...]ениальнаар үргэлжэлүүлэгшэ [...] Сталинай хүтэлбэри доро [...] социализм байгуулаад, [...]унистическэ общество ам[...]тайгаар байгуулжа байна. [...]измын идеянүүдэй туг доро [...] хүдэлмэришэнэй ба нацио[...]-сүлөөлэлгын хүдэлөөн хүг[...]хүгжэжэ байна, эб найрамда[...] демократиин ба социализмын [...] тэмсэл ябуулагдаа, ябуулаг[...] байна.

[...]инизм болбол ажабайдалые [...]агша, дэлхэйе шэнэдхэн ху[...]гша агууехэ хүсэн мүн. [...]эй мүнхэ идеянүүд комму[...] хүрэхэ замые советскэ [...] гэрэлтүүлэн заана. Ленинэй [...] һургаал хадаа империализ[...]арлалтаһаа сүлөөрхын тү[...]мсэлэй замые бүхы ажалша [...]рэлтэндэ гэрэлтүүлэн заа[...] [...]н түрэлтэнэй обществын хүг[...] [...]н хуули ёһонуудые ба пер[...]анүүдые тодорхойлон ха[...], зэрлиг арьяатаниие — им[...]измые пролетарска револю[...]айлашагүй, эсэслэн илаха [...]нда агууехэ этигэлээр зо[...]улна.

[...]инэй агууехэ идеянүүд мү[...]элхэйн бүхы хубинуудтахи [...] зуун миллион хүнүүдэй зэб[...]олонхой. Ленинскэ гениальна [...]нуудые шудалалга — ком[...]м байгуулагшадта, социа[...]н илалтын түлөө шударгүү [...] тэмсэлшэдтэ зайлашагүй [...] зүйл мүн. В. И. Ленинэй Зо[...]удай энэнэй урда тээ хэблэг[...]нүүдһээ бүри үлүү хүсэд, дүр[...] хэблэл хадаа манай арадай [...] ажабайдаллдахи тон ехэ со[...]болсо. Тус хэблэл дотор олон [...]материалнууд ба документ[...] тэрэ тоодо американска им[...]изм тушаа В. И. Ленинэй [...] сэгнэлтэ, түрүүшынхеэ тун[...]лаа.

[США]-гэй ба Англиин империа[...]уд дэлхэйе эзэмдэн зонхил[...]эн һанаашалгана бүхы ара[...]а баадхаха оролдолго гарга[...]кэ агуехэ Ленин бүри 1918 [...] һануулан хэлэһэн юм. [Анг]лс-американска империа[...] хадаа, — гэжэ Ленин заагаа [...] — үшөө ехээр галзуураад, [...]шье эсэргүүсэлтэ хэжэ шада[...] ээзн гээшэб гэжэ өөрыгөө [...]жо байна».

[...]хэйе эзэмдэн зонхилхо гал[...]үсэбүүлээр дашуурһан аме[...]ска зонхилхы бүлэг нюур[...] хадаа Агууехэ Октябрьска [...]юциин илалтые тон ехэ зэ[...]элтэйгээр угтаһан байгаа, [...]ынь энэ революци хүн түрэл[...] түүхэдэ шэнэ эра нээгээ, [...] империалистнуудһаа сү[...]эн, бэсэ даанхай орон, дэл[...] прогрессэй центр болгос. [...] — 1920 онуудта Соведүүдэй [...] республикада эсэргүүгээр [...]канска империалистнуудай [...] шуһата интервенциие совет[...] арал хэзээшье мартахагүй. [Аме]риканска империалистнууд [...]л манай Эхэ ороние таһара татахын ба энээниие өөрынгөө колони болгсхын тула, Россидохи революциие дараха гэжэ хүсэһэн байгаа. Тэрэ үеын президент — «эб найрамдал зохёогшо» Вильсонэй 14 пункт гэдэгүүд тушаа бусад хэдэ хэдэн правительствонуудта США-гэй правительствын эльгээһэн официальна документ соонь тэдэ харата империалистическэ түсэбүүд убайгүйгөөр найруулагдаһан байха юм. Украиные, Белоруссиие таһалан абаха, Кавказай районуудта «мандадые» США-дэ үгэхэ ба Дунда Азиие гадаадын протекторат болгохо гэһэн программа тэрэ документ соонь табигдаһан байгаа.

Американска зонхилхы бүлэг нюурнууд дээрмэдэлгынгээ тэдэ түсэбүүдые бэелүүлжэ орохоор һэдэһэн юм. Тэдэнэр өөрынгөө интервенционистска арминуудые Росси худар ябуулжа, арадай-һунгамалнуудые буудан алаһан ба түрмэнүүдтэ хааһан юм, ябаһан районуудтаа шуһата терророй ёһо гурим тогтооһон байгаа. Тиихэтээ хамта, тэдэнэр Россин контрреволюционно «вонхилогшод» болохо бүхы кандидадуудые: Колчагые, Деникиниие, Миллерые, Юденичые, Врангелиие ба ажалшадай бусад бүхы хоротс дайсадые ехээр ба бүхы талаарнь дэмжэһэн байна.

Американска империалистнуудые советскэ ороной арадуудай, бүхы дэлхэйн ажалшадай хорото дайсад мүн гэжэ Ленин тон эрид шууд элишэлэн сохидог һэн. «Англичанинууд ба американецууд хадаа российска алуурша I Николайн үедэ тус үүргын дүүргэгдэдэгтэл адляар, мүн венгерскэ революциие дарахадаа алууршадай үүргые дүүргэһэн корольнуудһаа дутуугүйгөөр, ородой сүлөөгэй алууршад ба жандарманууд болодог байшоо, —гэжэ Ленин хэлээ һэн.—Мүнөө энэ үүргые Вильсонэй агентнүүд абанхай. Тэдэнэр Австридахи революциие даража байна, тэдэнэр жандармануудай үүргые дүүргэнэ, тэдэнэр Швейцарида иимэ ультиматум табина: большевистскэ правительствода эсэргүү тэмсэлдэ хэрбээ ороогүй һаатнай, хилээмэ үгэхэгүйбди. Тэдэнэр Голландида иигэжэ мэдүүлнэ: советскэ посолнуудые өөртөө бү ерүүлэгты, ерүүлээ һаатнай — блокада хэхэбди. Эдэнэй зэбсэгынь простой—үлэсхэлэнгэй верёвко юм. Тэдэнэр энээгээр лэ арадуудые даража байна».

Советскэ Россида эсэргүү американска империалистнуудай шуһата интервенциин юугээр дүүрэһэниинь бүгэдэдэ мэдээтэй. Советскэ арад болбол американска, английска ба бусад интервентнүүдэй, тэдэнэй хүлһэншэд — сагаангвардеецүүдэй дээрмэдэлгын гэмтэ добтолгодо эрэлхэг зоригтой, баатар харюу сохилто үгэһэн байна.

Американска империалистнууд түүхын хубилашагүй ябасые зогсоожо шадаагүй. Советскэ хүнүүд Ленин—Сталинай партиин хүтэлбэри доро ябажа, бүхы прогрессивнэ хүн түрэлтэнэй гэрэлтэ одон ба этигэл найдабари, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай бата бэхи түшэг тулгуури бологшо хүсэн түгэлдэр социалистическэ гүрэниие байгуулаа.

Уласхоорондын империализмын интервенциие бута сохилго хадаа «манай хэрэгэй бата бэхи байһаниие жэшээ дээрэ, бүхэдэлхэйн политикада хабаадагша бүхы гүрэнүүдэй абари дээрэ харуулһан гайхамшагта ехэ һургаал мүн, Россие добтолхо добтолгын һэдэлгэнүүдэй ба Россида эсэргүү сэрэгэй ябуулгануудай ямаршье байгаа һаань, тиихэдэ иимэ һэдэлгэнүүд, тухайлхада, үшөө нэгэнтэбэшэ болохо байха, зүгөөр бидэнэр манай туршалгануудаар бүри хатуужанхайбди, тиин эдэ бүхы һэдэлгэнүүд үнэһэн тоборог болон һалаха гэжэ бодото дүршэл туршалгануудай үндэһөөр мэдэнэбди. Тиин манай дайсадай хэһэн һэдэлгэ бүхэнэй һүүлээр бидэнэр энээнэй урда тээ байһанда орходоо улам хүсэтэй боложо гарахабди» гэжэ үшөө 1920 ондо Ленин сэсэн мэргэнээр зааһан байна.

Манай орондо империалистнууд нэгэнтэбэшэ добтолоо һэн, теэд тэдэнэй сэрэгэй авантюранууд хододоо хүмэрин һаладаг байгаа. Дэлхэйе дайшалан эзэмдэхэ гэһэн гитлеровскэ фашистска бүлэгэй шуһата һэдэлгын юугээр дүүрэһэниинь бүхы дэлхэйдэ мэдээтэй.

Зүгөөр, түүхын эдэ урогууд американска империалистнуудые юундэшье һургаагүй, тэдэнэр гитлеровскэ булимтарагшадай мүрые дахажа ябана. Мүнөө американска миллиардернүүд өөрынгөө эзэрхэлгые бүхы дэлхэйдэ буу зэбсэгэй хүсөөр баадхахаяа эрмэлзэнэд. Тэдэнэр Азида шуһата агресси эмхидхээд, Европодо агресси хэхээ яаралтайгаар бэлэдхэжэ байна.

«Демократиин» баг нэмэрэн бэеэ халхалдаг американска империализм германска арьяатан империализмһаа юугээрээшье дээрэ бэшэ, тэрэ хадаа германска империализмда адляар бузар муухай хосоролдс хүрэжэ ябана гэжэ Ленин нэгэнтэ бэшэ зааһан байна.

Коммунизмын агууехэ хэрэг, капиталистическэ богоолшолгоһоо ажалшадые сүлөөлэлгын хэрэг, — илагдашагүй. Энээн тухай демократиин ба социализмын лагериие толгойлжо ябаһан советскэ социалистическэ гүрэнэй хүсэ шадалай ургалта гэршэлнэ. Энээн тухай арадай демократиин оронуудай амжалтанууд, хитад арадай агууехэ илалта, Зүүн зүгтэ национально-сүлөөлэлгын хүдэлөөнэй ургалта гэршэлнэ. Энээн тухай уласхоорондын коммунистическэ хүдэлөөнэй ургалта гэршэлнэ.

Ленинизм мандажа ба илажа байна. Ленинскэ захяа заабаринуудые бодото дээрэнь бэелүүлэн, советскэ арад болбол большевистскэ партиин хүтэлбэри доро манай орон дотор социалистическэ общество байгуулаа, социализмын агууехэ туйлалтануудые уласхоорондын капитализмһаа аршалан хамгаалаа, дайнай хойто тээхи сталинска табанжэлые дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхэ хэрэгтээ гайхамшагта амжалтануудые туйлаа. Большевистскэ парти болбол Ленин — Сталинай агууехэ идеянүүдээр советскэ хүнүүдые—коммунизмын эдэбхитэй байгуулагшадые хүмүүжүүлнэ.

Бидэнэр хадаа коммунизм байгуулгын сталинска программые бэелүүлжэ байһан, промышленностиин ба хүдөө ажахын хүсэтэйгөөр ургажа, наукын ба культурын хүгжэжэ, шэнэ техникые ба үйлэдбэриин новаторнуудай түрүү дүршэлые үргэнөөр нэбтэрүүлжэ байһан үедэ ажаһуунабди.

Советскэ Союзай амжалтанууд ленинизмын илан мандаһанай гэршэ мүн. Эдэ амжалтанууд хадаа эб найрамдалай түлөө, демократиин түлөө, социализмын түлөө тэмсэлдэнь бүхы ажалшадта зориг бадаруулагша жэшээ болоно.

Ленинэй туг доро, большевистскэ партиин ба бүхы прогрессивнэ хүн түрэлтэнэй вождь нүхэр Сталинай ударидалгаар советскэ арад ленинскэ замаар коммунизм тээшэ саашадаашье дабшаха байна.

(«Правдын» январиин 22-ой түрүү бэшэг).

Бүхы оромнай В. И. Ленинэй дурасхаалые тэмдэглээ

В. И. Ленинэй дурасхаалда зорюулһан, шаналал-дурасхаалай заседани Ехэ театр соо болоо

Үбэлэй энэ үдэшэ Свердловой талмай шаналалтай харагдана. Байшангууд дээрэ траурна тугууд намилзана.

Энэ үдэртэ, январиин 21-дэ, 27 жэлэй урда тээ хүн түрэлтэн болбол агууехэ вождь Ленинээ алдаһан байна. Тэрэнэй нэрэнь баруун зүгһөө зүүн зүг хүрэтэр, урда зүгһөө хойто зүг хүрэтэр шэнэ дэлхэйн туг болоо. Ленинэй нэрэ хадаа эрхэ сүлөөгэй ба бэеэ дааха байдалай түлөө, ажалшадай зол жаргалай түлөө, демократи ба социализмын түлөө тэмсэлдэ арадуудай тугынь болоо.

Ажалшадай инаг вождь, хани ба багшаһаа хахасахын тула, 27 жэлэй урда тээ олон миллион хүнүүд энэ талмайгаар ябажа үнгэрһэн юм, вождьһоо хахасахадаа хүнүүд Ленинэй хэрэгтэ үнэн байхаар тангаригаа үгэһэн юм. 27 жэл Ленингүйгөөр, нүхэр Сталинай хүтэлбэри доро советскэ арад ленинскэ гениальна хараалалтануудые бэелүүлэн, ленинскэ замаар ябана.

Владимир Ильич Ленинэй наһа бараһаар 27 жэлэй ойдо зорюулагдан, партийна, общественнэ организацинуудай ба Советскэ Армиин түлөөлэгшэдтэй хамта, ВКП(б)-гэй ЦК-гэй, ВКП(б)-гэй МК ба МГК-гэй, СССР-эй Верховно Соведэй ба РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумүүдэй, ажалшадай депутадуудай Московско областной ба городской Соведүүдэй, ВЛКСМ-эй ЦК-гэй, ВЛКСМ-эй МК-гэй ба МГК-гэй, ВЦСПС-эй президиумэй шаналал-дурасхаалай заседани январиин 21-дэ ССР Союзай Ленинэй орденто Гүрэнэй Академическэ Ехэ театр соо болобо.

Зал дотор жабхаланта номгон байдал тогтоно. Хүнүүд сценэ тээшэ харана, тэндэ улаан тугуудаар ба сэсэгүүдээр шэмэглэгдэһэн инаг Ильичын портрет байна.

18 час 50 минута. 27 жэлэй урда тээ бүхы ажалшадай багша, вождь агууехэ Ленинэй зүрхэниинь энэ часта сохилхоёо болёо. Советскэ хүн бүхэн, хамаг оронуудай ажалшад ба арадууд Ленинэй гэрэлтэ түхэл шарайе зүрхэндөө хадагалан ябана.

Президиумдэ нүхэр И. В. Сталин, нүхэд В. М. Молотов, Г. М. Маленков, Л. П. Берия, К. Е. Ворошилов, Л. М. Каганович, А. А. Андреев, Н. С. Хрущев, А. Н. Косыгин, Н. М. Шверник, М. А. Суслов, П. К. Пономаренко, М. Ф. Шкирятов ерэнэ.

Бүгэдөөрөө хүл дээрээ бодобо. Зал дотор нэрьемэ оваци удаан үргэлжэлнэ. Заседанида хабаадагшад хадаа Ленинэй хэрэгые үргэлжэлүүлэгшэ, агууехэ вождь ба багша нүхэр Сталиниие халуунаар амаршална, парти ба правительствын хүтэлбэрилэгшэдые амаршална.

Түрүүлэгшээр байһан нүхэр Н. М. Шверник эхилэлгын тобшо үгэ хэлэжэ, шаналал-дурасхаалай заседани нээбэ. Ильичын дурасхаалые хүл дээрэ бодожо ёһолхые дурадхана. Бүгэдөөрөө хүл дээрээ бодоно. Гашуудалта шэмээгүй байдал тогтоно. Советскэ хүнүүд ба бүхы дэлхэйн ажалшад Владимир Ильич Ленинэй дурасхаалые угаа ехээр шүтэн хүндэлнэ.

Нүхэр Н. М. Шверник элидхэлэй үгые нүхэр П. Н. Поспеловтэ үгэбэ.

Элидхэлээ дүүргэхэдээ, нүхэр Поспелов иигэжэ хэлээ:

Бидэниие коммунизм тээшэ хүтэлэгшэ, Ленин—Сталинай сэсэн мэргэн парти мандаха болтогой!

Бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал мандаха болтогой!

Хүн түрэлтэниие сүлөөлэлгын хамагые илагша туг—ленинизм мандаха болтогой!

Бултадаа хүл дээрээ бодонод. Нэрьемэ, үни удаан үргэлжэлһэн альгаташалга болоно. Шаналал-дурасхаалай заседанида байгшад партийна гимн «Интернационал» дууланад.

ЛЕНИНГРАД

ЛЕНИНГРАД, январиин 21. (ТАСС). Ленинэй нэрээр нэрлэгдэһэн городой ажалшад гениальна вождь тухай дурасхаалые гүнзэгыгөөр хүндэлэн тэмдэглэнэ. В. И. Ленинэй наһа бараһаар 27 жэлэй ойн үдэртэ, С. М. Кировэй нэрэмжэтэ оперо ба баледэй театр соо шаналал-дурасхаалай заседани болоо.

Советскэ арадай ба бүхы дэлхэйн ажалшадай агууехэ вождь В. И. Ленинэй мүнхэ хэрэгые гениальна үргэлжэлүүлэгшэ нүхэр И. В. Сталин түрүүтэй ВКП(б)-гэй ЦК-гэй Политбюро хүндэтэ Президиумдэ нэрьемэ альгаташалгаар һунгагдаа.

ВКП(б)-гэй городской комитедэй секретарь нүхэр Ф. Р. Козлов «27 жэл Ленингүйгөөр, нүхэр Сталинай хүтэлбэри доро, ленинскэ замаар» гэһэн элидхэл хэбэ.

Заседанида хабаадагшад нүхэр И. В. Сталинда эльгээхэ амаршалгые угаа ехэ дэбжэлтэтэйгээр абаа.

КИЕВ

КИЕВ, январиин 21. (ТАСС). Агууехэ Советскэ Союзай бүхы арадуудтай хамтадаа Украинын ажалшад Владимир Ильич Ленинэй дурасхаалые тэмдэглэбэ.

В. И. Ленинэй наһа бараһаар 27 жэлэй ойдо зорюулагдаһан шаналал-дурасхаалай заседани Т. Г. Шевченкын нэрэмжэтэ оперо ба баледэй Киевскэ Академическэ театр соо болобо. Театрын зал соо 2000 гаран хүн суглараа.

Украинын КП(б)-гэй ЦК-гэй секретарь нүхэр И. Д. Назаренко «Ленин — Сталинай агууехэ, илагдашагүй туг доро — коммунизмын түгэс илалта тээшэ» гэһэн элидхэл хэбэ.

Заседанида хабаадагшад хадаа бүхы дэлхэйн ажалшадай агууехэ вождь ба багша, Ленинэй хэрэгые гениальна үргэлжэлүүлэгшэ нүхэр И. В. Сталинда эльгээхэ амаршалгые угаа ехэ дэбжэлтэтэйгээр баталан абаа.

ТАШКЕНТ

ТАШКЕНТ, январиин 21. (ТАСС). В. И. Ленинэй наһа бараһаар 27 жэлэй ойдо зорюулагдаһан шаналал-дурасхаалай заседани Ташкентдэ болоо. Предприятинуудай стахановецууд, наукын, искусствын ба литературын ажал-ябуулагшад, партийно-советскэ ба общественнэ организацинуудай түлөөлэгшэд заседани дээрэ байлсаба.

Узбекскэ ССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ нүхэр Ш. Р. Рашидов «27 жэл Ленингүйгөөр, нүхэр Сталинай хүтэлбэри доро, ленинскэ замаар» гэһэн элидхэл хэбэ.

Заседанида хабаадагшад нүхэр И. В. Сталинда эльгээхэ амаршалгые угаа ехэ дэбжэлтэтэйгээр баталан абаа.

* * *

В. И. Ленинэй наһа бараһаар 27 жэлэй ойдо зорюулагдаһан шаналал-дурасхаалай заседанинууд союзна республикануудай бүхы столицануудта ба бусад олон городуудта болоо.

Халуунаар амаршална

Түнхэнэй аймагай эмхи зургаануудта, организацинуудта, колхозуудта политическэ угаа ехэ дэбжэлтэтэйгээр митингнүүд боложо байна.

Манай республикын Верховно Соведэй депутадуудта баллотироваагдаха зүбшөөлөө агууехэ вождь Сталинай, тэрэнэй дүтын соратнигууд Молотов ба Маленковой үгэһэн тухай мэдээсэл аймагай ажалшадта туйлай ехэ баяр баясхалан асараа.

Бүхы дэлхэй дээрэ амгалан тайбан байдалай түлөө бүгэдэарадай тэмсэлые толгойлогшо, манай зол жаргалай наран—агууехэ Сталинда, большевистскэ партиин хүтэлбэрилэгшэд Молотов ба Маленковто голосуудаа үгэхэ зол хубида хүртэһэнтэйнь дашарамдуулан һунгуулиин № 16 Паровозо-бүтээлгын, № 12 Железнодорожно ба № 23 Машина бүтээлгын округуудай һунгагшадые аймагай ажалшад халуунаар амаршалжа телеграмма болон бэшэгүүдые эльгээнэ.

Митингнүүдтэ хабаадагшад агууехэ Сталинда, Молотовто, Маленковто амаршалгын телеграммануудые эльгээгээ.

Хэжэнгын аймагай центртэ

ХЭЖЭНГЭ. (Телефоноор абтаба). БМАССР-эй Верховно Соведэй депутадуудта кандидадуудаар баллотироваагдаха зүбшөөлөө агууехэ Сталинай ба тэрэнэй үнэн соратнигууд нүхэд Молотовой, Маленковой үгэһэндэ зорюулагдаһан митинг аймагай центртэ болобо. Митингые аймсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Шулунов нээжэ, ВКП(б)-гэй айкомой секретарь нүхэр Михеевтэ үгэ үгэбэ.

—Мүнөөдэр нүхэр Сталин, нүхэд Молотов ба Маленков республикымнай Верховно Соведэй депутадуудта баллотироваагдаха зүбшөөлөө үгэһэн тухай телеграмманууд ерэжэ, бидэнэр хизааргүй ехээр баярлажа байнабди,—гэжэ нүхэр Михеевэй хэлэхэтэйнь хамта, суглаагшад «Ура!» хашхаралдана, альгаташана.

Һүүлээрнь аймагай арадай гэгээрэлэй таһагые даагша нүхэр Аюржанаев трибунада гараад, иигэжэ хэлээ:

—Нүхэдүүд! Бидэнэрэй баяр туйлай ехэ. Манай агууехэ вождь ба тэрэнэй үнэн соратнигууд манай республикын Верховно Соведэй депутадуудта баллотироваагдаха зүбшөөлөө үгөө. Бидэнэр тэдэндэ голосуудаа үгэхэ болоһон Улан-Удын хүдэлмэришэдтэй хамта омогорхонобди. Агууехэ большевистскэ партиин аша туһаар, нүхэр Сталинай сэсэн мэргэн ударидалгаар бидэнэр илалтаһаа илалтада дабшанабди.

Тус митинг дээрэ хамта 11 хүн үгэ хэлээ. Тэдэнэр бултадаа арад зоной баярые дахин дахин баталаа.

Митингдэ хабаадагшад нүхэр Сталинда, нүхэд Молотовто ба Маленковто амаршалгын телеграммануудые угаа ехэ дэбжэлтэтэйгээр эльгээгээ. Гадна, һунгуулиин Паровозо-бүтээлгын, Железнодорожно, Машина бүтээлгын округуудай һунгагшадта телеграммануудые эльгээгээ.

В. Афанасьев.

Агитаторай блокнодой 1-дэхи номер

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой обкомой пропаганда ба агитациин таһагай «Агитаторай блокнодой» 1951 оной түрүүшын номер хэблэлһээ һаяхан гараба.

Тус блокнот соо «Ленинэй агууехэ идеянүүд оршон мандажа ба илажа байна» гэһэн хөөрэлдөөнүүдтэ хэрэглэглэхэ материал, «Волга-Дон» гэжэ С. Жукын статья толилогдоо.

РСФСР-эй ба БМАССР-эй Верховно Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудта зорюулагдаһан, «Һунгуулиин участок — агитационно хүдэлмэриин центр» гэһэн Г. Карелинэй статья, «Хүдөөгэй агитколлективүүдэй хүдэлмэри» гэжэ материал мүн энэ номерто толилогдоһон байна.

В. И. Ленинэй дурасхаалда

ЗАИГРАЕВО

[Ай]магай культурын байшанда [янва]риин 20-ной үдэшэ В. И. [Ленин]эй дурасхаалда зо[рюулаг]даһан хүдэлмэришэд ба [албахаа]гшадай суглаан болобо. «27 жэл соо Ленингүйгөөр, [ленин]скэ замаар, нүхэр Сталинай [хүтэл]бэри доро» гэһэн элидхэл [...]. Суглаанай һүүлээр «Ленин [...]брьда» гэжэ кинокартина та[...]ба.

[ВК]П(б)-гэй айкомой парткабинедтэ ба Заиграйн дунда һургуулида, В. И. Ленинэй ажал-ябуулга тухай фотомонтажууд эмхидхэгдээ.

Аймагай колхозуудта, МТС-үүдтэ ба эмхи зургаануудта В. И. Ленинэй дурасхаалда зорюулагдаһан суглаанууд болоо.

ИВОЛГА

Аймагай колхозуудта, МТС-үүдтэ В. И. Ленинэй дурасхаалда зорюулагдаһан суглаанууд болоо.

Январиин 21-эй үдэшэ аймагай культурын байшанда В. И. Ленинэй дурасхаалда зорюулагдаһан аймагай центрын хүдэлмэришэд ба албахаагшадай суглаан үнгэргэгдөө. Эндэ «27 жэл соо Ленингүйгөөр, ленинскэ замаар, нүхэр Сталинай хүтэлбэри доро» гэһэн элидхэл ВКП(б)-гэй айкомой секретарь нүхэр Ткачев хээ.

Гильбирын сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз, энэ дурасхаалта үдэрые ниитын малажал хүгжөөхэ гурбан жэлэйнгээ түсэбые 2 түрэлэй малаар (хонин ба үхэр) дүүргэжэ тэмдэглэбэ.

В. И. ЛЕНИНЭЙ НҮГШЭҺЭН ҮДЭРҺӨӨ ХОЙШО XXVII ЖЭЛЭЙ ОЙ ТУХА

Москвада шаналал-дурасхаалай заседани дээрэ нүхэр П. Н. ПОСПЕЛОВЭЙ хэһэн элидхэл

Нүхэдүүд!

Хүн түрэлтэнэй агууехэ гени Владимир Ильич Ленинэй наһа бараһан үдэрһөө хойшо 27 жэл болобо. Ленин—Сталинай агууехэ парти үнгэрэгшэ хори гаран жэлэй турша соо туйлаһан өөрынгөө бүхэдэлхэйн-түүхэтэ илалтануудаар, түбхын түрүүн, Ленинэй һургаалда, тэрэнэй захяануудта үнэн байдагтаа уялгатай. Ленинэй мүнхэ идеянүүдынь коммунизмда хүрэхэ замые советскэ арадта гэрэлтүүлэн заана. Ленинэй мүнхэ һургаал хадаа империализмын дарлалтаһаа сүлөөрхын түлөө тэмсэлэй замые ажалша хүн түрэлтэндэ гэрэлтүүлэн заана, хүн түрэлтэнэй общеествын хүгжэлгын хуули ёһонуудые ба перспективэнүүдые тодорхойлон харуулна, зэрлиг арьяатаниие — империализмые пролетарска революциин зайлашагүй, эсэслэн илаха байһанда агууехэ этигэлээр зоригжуулна.

Ленинэй Зохёолнуудые ВКП(б)-гэй ЦК-гэй шиидхэбэриин ёһоор 1940 ондо дүрбэдэхеэ хэблэжэ эхилээд, В. И. Ленинэй наһа бараһан үдэрһөө хойшо 27 жэлэй ой хүрэтэр дүүргэгдээ. Коммунизм байгуулагшадта ажабайдалай шухала зүйл болон шудалагдаха ёһотой В. И. Ленинэй гениальна зохёолнууд дотор бидэнэр мүнөөнэй политическэ оршон байдалые гүнзэгыгөөр ойлголгодо, манай урда байһан зорилгонуудые тодорхойлон мэдэлгэдэ туһалха заабаринуудые олонобди.

Ленинэй Зохёолнуудай энээнэй урда тээ хэблэгдэһэнһээнь бүри үлүү хүсэд, дүрбэдэхи хэблэл дотор олон шэнэ материалнууд ба документнүүд, тэрэ тоо соо американска империализм тушаа Владимир Ильичын сэгнэлтэ, түнхаглагданхай. Оршон байгаа түрүүшынь жэлнүүдтэ залуу Советскэ Россида эсэргүү сэрэгэй интервенциие эдэбхитэйгээр эмхидхэгшэ ба үүдхэгшэ байһан американска империализмын үүргэнь тус материалнууд ба документнүүд соо үргэнөөр харуулагдаа.

Американска империализм дай үүдхэгшэдэй лагериин гол хүсэниинь болон, галзуу яаралтайгаар зэбсэглэлгэ эрхилжэ, эб найрамдалда дуратай корейскэ арадта эсэргүү шуһата муухай агресси үүдхээд, социализмын орон — СССР-тэ, Европын арадай демократиин оронуудта ба Хитадай Арадай Республикада сэрэгэй шэнэ добтолгонуудые хэхээр бэлэдхэжэ байһан, уласхоорондын мүнөөнэй оршон байдалда, — американска империализм тушаа ленинскэ тодорхойлго онсо һургаал болохоор ба угаа шухала байна. Американска империализм хадаа ондоо арадуудай хэрэгүүдтэ саг үргэлжэ хамаархадаг, сэхэ сэрэгэй интервенци хэжэ хамаархадаг, тэдэниие богоолшолдог ба үлэсхэлэнгэй боолтоор боон хорлодог байна гэжэ Ленин заадаг һэн. Американска империализмын агрессивнэ, дээрмэдэлгын үүргые Ленин нэгэнтэбэшэ тэмдэглэһэн юм.

Американска империализм тушаа ленинскэ сэгнэлтэнүүд хадаа дэлхэйн хоёрдохи дайнай дүүрэһэн дары дэлхэйе эзэмдэн зонхилхо ябадал туйлаха зорилгоор шэнэ дай үүдхэхэ ба уласхоорондын хани харилсаае эбдэхэ гэһэн США-гэй зонхилхы бүлэг нюурнуудай гэмтэ политикын уг үндэһэнүүдые элирүүлнэ.

1918—1920 онуудта Советскэ Республикада эсэргүү хэгдэһэн американска интервенци тухай Ленинэй хэлэһэниинь

Россие бүримэһэн богоолшолхо ба тэрэнэй байгаалиин баялигуудые һаадгүйгөөр тонохын тула, ородой хэрэгүүдтэ американска империалистнуудай хамаархалгань, ородой революциие дараха гэһэн тэдэнэй эрмэлзэлгэнь 1917 оной Октябрьһаа үшөө урда тээ эхилһэн юм.

Февральска революциин һүүлээр, американска империалистнууд хадаа ородой революциие дарахын ба Россие (американска империалистнууд өөрынгөө «колони» мэтээр хаража эхилхэ һанаатай байһан байгаа) богоолшолхын тула, Керенский-Милюковой контрреволюционно коалициие миллиарднуудаар ханган, тэрээниие али болохоор дэмжэһэн байха юм. Россида байгаа США-гэй посол Фрэнсис гэгшын 1917 оной ноябрьда США-гэй гүрэнэй секретарь Лансингһаа: «Хитадта адляар Россида хандаха тушаа Танай һанамжа ямар байнаб?» („Foreign Relatians,“ 1918, Russia, b. I, P. 266) гэжэ асууһые һанаха хэрэгтэй.

Империалистическэ державануудаар баадхагдаһан тэгшэбэшэ, дарлалгын договорнуудаар хүлигдэһэн хуушанай, хахад колониальна Хитад тухайда хэлэгдэһэниинь элитэ. Мүнөө, агууехэ хитад арадай түүхэтэ илалтануудай һүүлээр, американска молхи дипломадуудшье Хитад тухайда тиигэжэ хэлэхые хэр зүрхэлхэ ааб. Зоной хэлсэдэгэй ёһоор, мүнөө тэдэнэй һанаан байгаад, шадалынь хүрэхэгүй байшоо.

Ленин—Сталинай партяар хүтэлбэрилэгдэһэн ба зоригжуулагдаһан Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин илалта хадаа манай Эхэ ороной тусгаар байха ба бэеэ даанхай байдалые абараа, тэрээниие американска империалистнуудай харата халдалганууднһаа абараа. Тиимэһээ, тон эхинһээ хойшо Советскэ Россин хорото дайсад болоһон американска миллиардернуудай зүгһөө, Октябрьска революциин илалтые ехэ зэбүүрхэлтэйгээр угтаһаниинь тушаан болоһон ябадал бэшэ байна.

Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин түрүүшын декрет соо — эб найрамдал тухай декрет соо советскэ засаг болбол үнэн зүб эб найрамдал, бүхы нацануудта тэгшэ эрхэ бүрин сахихаар эб найрамдал баталхые сэхэ дурадхаһан байгаа, дайлалдажа байгаа **бүхы** оронуудта тиимэ эб найрамдал дурадхан, империалистическэ алалсаа зогсоохо замые арадуудта зааһан байха юм. Шуһата алалсаа үргэлжэлүүлхые шухалашалдаг американска, английска ба французска империалистнууд залуу Советскэ Республикын дурадхалнуудһаа арсаһан юм.

«Манай дурадхалые имагтал англо-французска ба американска буржуази абаагүй юм. тэрэл хадаа бүгэдэниитын эб найрамдал тухай бидэнтэй дуугаралсахыешье арсаһан байгаа! **Тэрэл** хадаа бүхы арадуудай интересүүд тушаа хорото ёһоор урбаһан. тэрэл хадаа империалистическэ алалсаае унжагайруулһан байгаа!» —гэжэ Ленин 1918 оной августда «Американска хүдэлмэришэдтэ бэшэһэн» суута бэшэг соогоо заагаа һэн. (Зохёолнууд, том 28, нюур 46—47).

Эб найрамдал тухай декрет, үнэн зүб эб найрамдалда уряалһан революционно хүдэлмэришэдэй ба таряашадай засагай хүсэтэ уряа хадаа дайнай дүүрэлгые ашаггүйдэ бододог американска империалистнуудай онсо-зэбүүрхэл үүсхээ һэн, юундэб гэхэдэ, тэдэнэр сэрэгэй захилнуудһаа галзуу ехэ олзо оруулдаг байгаа.

США-гэй зонхилхы бүлэг нюурнууд үшөө 1917 ондо Советскэ Россида эсэргүү үлэсхэлэнгэй блокада үүдхэлшэд байһан юм. Гэхэтэй хамта, «большевигүүдэй засаг барижа ба **эб найрамдал баталха өөрынгөө программа бэелүүлжэ байгаа**» сагтань Россида эдеэ хоолой зүйл эльгээлгые американска правительство хоримжолоо гэжэ американска хэблэлдэ убайгүй сэхээр мэдээсэгдээ һэн. („Foreign Relatians“, 1918 он, Russia, b. I. p. 266 — бидэнээр онсологдоо — **П. П.**).

Бүри 1918 оной эхиндэ американска империалистнууд Россие хубааха түсэбүүдые бүридүүлэн зохёожо ба энэ зорилгоор манай Эхэ орондо эсэргүү сэрэгэй сэхэ интервенци хэхээр бэлэдхэжэ байһан юм. Бэлэхэн олзо олохоор бодомжолон, ухаагүй тэнэг ба убайгүй харата американска зарим сенаторнууд хадаа Росси юрэл «географическа ойлгомжо» болоо, тиимэ туладань хэһээлтэгүйгөөр тэрээниие тонохоло болохо гэһэн баталамжаар өөһэдыгөө урмашуулдаг байба. Ухаагаар дутамаг американска сенатор Поиндекстер гэгшэ германска империализмын идеологуудтай һанал нэгэдэн, «Росси хадаа юрэл географическа ойлгомжо гээшэ, тэрээнһээ ондоо юумэ хэзээдэшье болохогүй. Тэрэнэй жагсалгын, эмхидхэлгын ба һэргэн бодолгын хүсэниинь хойшолонгүйгөөр арилаа. Наца байхаяа болёо...» гэһэн тэдэнэй галзуу үгэнүүдые һайшаан дурдаһан байха юм. („Congressional Record“, b. 56, 1918, part 11, p. 11179).

Тэрэнэйнгээ һүүлээр, Центральна ба Зүүн-Урда Европын арадуудай хэрэгүүдтэ США-гай хамаархалга тухай хэлэхэ зуураа, Поиндекстер иигэжэ тон убайгүйгөөр мэдүүлһэн байгаа: «Россие, тэрэнэй 170-миллионно хүн зониие, тэрэнэй эдеэ хоолой, түлишын ба металлическа заха хизааргүй ресурснуудые хайшан гэжэ зонхилхо тухай асуудал энээнһээ бүри шухала» (P. 11177).

Тиимэл «холо харадаг», ондоо американска сенатор Шерман хадаа Советскэ Россида эсэргүү сэрэгэй интервенци түргэдхэхэ ба шангадхахыень 1918 оной июниин 20-ной заседани дээрэ правительствоһаа эриһэн байгаа, Сибирь гэжэ али тухай амтатай кусок байһан тушаа правительствынгаа онсо анхарал хандуулһан юм. «Сибирь болбол, — гэжэ Шерман мэдүүлһэн байна, — тэрэнэй минеральна баялигуудтал, мүн тиимэл үнэтэ шэниисын поли ба малай бэлшээри гээшэ». („Congressional Record“, b. 56, 1918, part 8, p. 8964). Гэхэ зуура, американска арьяатад имагтал Сибирьтэ һанаархадаг байгаа бэшэ. Кавказ ба тэрэнэй минеральна баялигууд хадаа тэдэ арьяатадай шунахай һанаашалгануудыень бага бэшээр татаһан байна.

«Американска миллиардернуудай толгой, томо капиталистнуудай туһамарша зарсань гээшэ» (Зохёолнууд, т. 28, нюур 52) гэжэ, американска хүдэлмэришэдтэ бэшэг соогоо Ленинэй нэрлэһэн, США-гэй президент Вильсон хадаа залуу Советскэ Республикада эсэргүү уласхоорондын империализмын сэрэгэй интервенциие, ородой хэрэгүүдтэ хамааралсахагүй хэбэртэй билдагууша ба хуурмаг үгэнүүдээр далдалагдан хэгдэһэн интервенциие гол үүдхэгшэдэй нэгэниинь байгаа.

Американска империалистнууд 1918—1920 онуудта советскэ гүрэниие үгы хэхэ гэжэ оролдоһон юм. Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин һүүлээр, уданшьегүй американска дипломадууд советскэ засагта эсэргүү контрреволюционно заговорнуудые эмхидхэжэ эхилээ һэн, сэхэ интервенци хэхэ зорилгоор американска солдадуудые Советскэ Россин территори дээрэ эльгээгдэһэн байна. Американска империалистнууд ба тэдэнэй эльгээгдэһэн американска сэрэгүүд «Океанай саанахи демократиин» хуурмаг туг доро далдалагдан, ородой арадай хорото алуурщадые, бузар контрреволюционернүүд ба монархистнуудые — Колчак, Миллер, Деникин ба бусад сагаангвардеецүүдые дэмжээ бэлэй.

Сибирьтэ хэгдэһэн американска интервенци тухай түүхын баримтануудые хазагайруулха гэжэ американска империализмын зарим апологедууд һэдэнэ. Теэд, тэрэнь найдабаригүй хэрэг гээшэ. Сибирьтэ американска сэрэгүүдэй дүүргэһэн гутамшаг муухай үүргэнь Сибирьтэ ябааша американска экспедиционно корпусой командалагша байһан генерал-майор Вильям Грэвз гэгшын дурдалганууд соо яһала эли тодоор харагдана.

Ород арадта эсэргүү хэгдэһэн интервенцидэ, ород арадай дотоодын хэрэгүүдтэнь хамаархалгада Америкын Холбоото Штадуудай эдэбхитэйгээр хабаадагша байһан баримтые юугээршье буруушааха аргагүй гэжэ Грэвз бэшэнэ. Грэвзын мэдэрһэнэй ёһоор, эгээн зэрлиг террсрой ёһо гурим эрхилһэн **«Колчагта этигэхэеэ болиһон державануудай эгээн һүүлшынхинь,—** гэжэ Грэвз бэшэнэ, — **Холбоото Штадууд байгаа гээшэ һэн ха».**

«Россин дотоодын хэрэгүүдтэ Холбоото Штадууд хамаархаагүй гэжэ, зорюуталаагүй хүнэй баталан хэлэхэ байһанда һэжэглэнэб,—гэжэ өөрынгөө дурдалгануудай түгэсхэл соо Грэвз бэшэнэ. — Холбоото Штадууд хадаа олонхи хүн зоной һайшаагаагүй монархистска бодолтой ба хүндэгүй правительствын торожо байлгадань тус хамаархалгаар ба сэрэгүүдээрээ туһалһан байгаа. Тэрээнһээ гадна, Холбоото Штадууд болбол Сибириин хүн зоной 90 процентээр зэбүүрхэгдээ». (Вильям Гревз, «Колчак, Америка ба Япони», Москва, 1932 он, нюур 11, 38, 47).

Американска интервентнүүдэй сэрэгүүд Хойто зүгтэ бүри гутамшаг ба хорото муухай үүргэ дүүргээ, тэдэнэр «большевизмдэ эсэргүү тэмсэһэн» хэбэртэйгээр хэдэн арбаад мянган ород хүнүүдые сагаангвардеецүүдтэй хамтадаа зэрлигээр алаһан ба зобооһон, угаа ехэ хэмжээтэй үнэтэ гүүхэй эдүүдые гоноһон ба абаашаһан байгаа.

Американо-английска эзэмдэгшэдэй булимтаран абаһан, Хойто хизаарай бүхы территоринь олон түрмэнүүдээр ба концлагерьнуудаар эзэлэгдэһэн юм гэжэ хэлэхэдэ, американска «демокрадуудай» ямараар аашалдаг байһые тодорхойлхын гула хүрэхэ. Олон арбаад мянган ород хүнүүд американо-английска интервентнүүдээр ба тэдэнэй туһамарша сагаангвардеецүүдээр хаагдаһан байгаа.

«Американска империастнуудай гарнуудынь ород хүнүүдэй шуһаар будагданхай. Манай газар дээрэ американска интервентнүүдэй хэһэн хорото муухай аашануудыень, алуурша «баатаршалгануудыень» советскэ арад хэзээдэшье мартахагүй!

Гадаадын сэрэгэй интервенциин ба гражданска дайнай жэлнүүдтэ американска, английска ба бусад интервентнүүдэй, тэдэнэй хүлһэншэд-сагаангвардеецүүдэй гэмтэ муухай тонуул дээрмэдэлгэтэ добтолгодонь советскэ арад эрэлхэг хатуу, героическа харюу сохилто хэһэн байна.

Американска империалистнуудай туһаламжагүйгөөр контрреволюционно «засаглагшад» болохо нэгэшье кандидат гэжэ, гадаадын сэрэгэй интервенциин ба гражданска дайнай бүхы үе соо Россида байгаагүй юм. Колчак ба Деникин, Миллер ба Юденич, хара барон Врангель ба бусад — Советскэ Россин ажалшадай хорото дайсад бултадаа США-гаар хангагдан, тэндэһээ буу зэбсэг, һомо хэрэгсэл ба хубсаһа элбэгээр абадаг байһан юм.

1919 оной июльдэ «Американска журналистын асуудалнуудта харюу» соогоо В. И. Ленин болбол манай газар дээрэ американска интервентнүүдэй хэһэн гэмтэ муухай добтолго ба тэдээндэ эсэргүүсэһэн ород арадай героическа эсэргүүсэлтэ тушаа сэгнэлтэ үгэһэн байгаа.

Капиталистнуудые лэ баяжуулгада алба хэдэг, тэдэнэй убайгүй, гэмтэ муухай, дээрмэдэлгэтэ добтолгыень — Россида эсэргүү добтолгыень гэдэргэ сохихо тиимэ политическэ зорилгые, — гэжэ Ленин бэшээ һэн, — Холбоото Штадууд ба Япони тушаа, түбхын түрүүн, табинабди. Эб найрамдал баталая гэжэ эдэ хоёр гүрэнүүдтэ оло дахин ба хүндэтэйгөөр дурадхаһан байгаабди, теэд тэдэнэр бидэндэ харюусаашьегүй, харин Деникиндэ ба Колчагта туһалан, Мурманск ба Архангельские дээрмэдээ, илангаяа Хойто Америкын Холбоото Штадуудай ба Япониин капиталистнуудта — дээрмэшэдтэ ородой таряашадай героическаар эсэргүүсэһэн Зүүн Сибириие һүйдхэн, хооһоруулжа, бидэндэ эсэргүү дайгаа үргэлжэлүүлһэн байна.

Бүхы арадууд тушаа, тэрэ тоодо Холбоото Штадууд ба Япони тушаа саашанхи политическэ ба ажахын зорилгомнай — нэгэ байна: ямаршье илгаагүйгөөр бүхы оронуудай хүдэлмэришэд ба ажалшадтай ахадүүгэй союз байгуулга болоно» (Зохёолнууд, том 29, нюур 477—478).

Американска империализмын дээрмэдэлгын түсэбүүд ба һанаашалгануудые тодорхойлон харуулхын тула иигэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй гэбэл, «эб найрамдал зохёогшо» ба «демократ» Вильсон Советскэ Республикые үгы хэхэ ба Россие бүримэһэн бутаргаха программатайгаар 1919 оной январьда эб найрамдалай Парижска конференцидэ ерэһэн юм. Россиһаа таһалагдаһан Кавказай районуудые захиргаалха «мандат» США-да үгтэхэ ёһотой гэжэ мүн лэ хараадаа абаһан байгаа.

«Вильсонэй магтагдаһан демократическа республикань үнэндөө эгээн галзуу империализмын, һула ба бага арадуудые тон эшүүригүйгөөр дарлаха ба хюдаха ябадалай формо **байшоо»** (Зохёолнууд, том 28, нюур 169) гэжэ Ленин өөрынгөө хэдэ хэдэн үгэнүүд соо элирхэйлэн харуулһан байха юм.

Ородой сүлөөе дарагша ба алууруша мүн, Баруун Европын жандарм мүн гэжэ американска империализмые Ленин элишэлэн харуулһан байна.

«Англичанинууд ба американецууд хадаа российска алууруша Николайн үедэ тус үүргын дүүргэгдэдэгтэл адляар, мүн венгерскэ революциие дарахадаа алууршадай үүргые дүүргэһэн корольнуудһаа дутуугүйгөөр, ородой сүлөөгэй алууршад ба жандармнууд болодог байшоо, — гэжэ Ленин хэлээ һэн. —Мүнөө энэ үүргые Вильсонэй агентнүүд абанхай. Тэдэнэр Австридахи революциие даража байна, тэдэнэр жандармнуудай үүргые дүүргэнэ, тэдэнэр Швейцарида иимэ ультиматум габина: большевистскэ правительствода эсэргүү тэмсэлдэ хэрбээ ороогүй һаатнай, хилээмэ үгэхэгүйбди. Тэдэнэр Голландида иигэжэ мэдүүлнэ: советскэ посолнуудые өөртөө бү ерүүлэгты, ерүүлээ һаатнай—блокада хэхэбди. Эдэнэй зэбсэгынь простой — үлэсхэлэнгэй верёвко юм. Тэдэнэр энээгээр лэ арадуудые даража байна». (В. И. Ленин. Зохёолнууд, том 28 нюур 188).

«Демократиин» баг нэмэргээр халха хэдэг американска империализм хадаа германска зэрлиг империализмһаа юугээрээшье дээрэ бэшэ ба германска империализмдал адли тиимэ гутамш[а]г эсэс тээшэ сшожо ябана гэжэ Ленин харуулаа.

«Демократическа республикануу[д] зандаа үлэхын тула бусадһаа ехэ арга боломжотой байһан оронууд — Англи ба Америка болбол Германиин нэгэтэ хээшэдэл тиимэ зэрлигээр ба ухаагүйгөөр аашалхыень, тиин германска империализмын амжалтатайгаар бүтээгшэдэл адли тиимэл түргэнөөр, «магад» бүришье түргэнөөр тэрэл эсэс тээшэ эдэнэй ойротожо байхыень харанабди. Тэрэ хадаа түрүүшээр Европын дүрбэнэй гурбан хубиие эзэмдэн, маряажаад, һүүлээрнь тэндээ тэһэ һүрэжэ, аймшагтай муухай үнэр танар үлөөһэн байгаа. Энэл эсэс тээшэ мүнөө английска ба американска империализм тэгүүлэн шуумайжа ябана», — гэжэ Ленин 1918 оной ноябрьда Советүүдэй Бүхэроссийска Онсо VI съезд дээрэ хэлээ һэн. (Зохёолнууд, том 28, нюур 138).

Россин ба Украиныи революционно хүдэлмэришэдые ба таряашадые хюдагша болоходоо, 1918 ондо германска империализм өөрыгөө хүдөөлүүлээ; жаяг заршамта немецкэ армишье забхайраа гэжэ Ленин зааһан байха юм.

«...Тииһээ тиитэрээ,—гэжэ Ленин угтуулан хэлээ һэн, — политическэ уналгада хүргэхэ авантюра хэхэдээ, өөһэдынгөө сэрэгүүдые бүхы Европын жандармнуудай ба алууршадай байдалда оруулхадаа, английска ба американска империализм өөрыгөө хүдөөлүүлхэ байна». (Зохёолнууд, том 28, нюур 141).

Дэлхэйе эзэмдэн зонхилхо гэжэ эрмэлзэн, американска арадые дэлхэйн шэнэ, гурбадахи дайнай оёоргүй сээл руу галзуу түргэнөөр түлхижэ байгаа США-гэй зонхилхы бүлэг нюурнуудай дундаһаа хэтэрпэн политическэ тэнэгүүдтэ, ленинскэ үгэнүүд ямар шанга һануулга болоноб!

Американска империалистнууд болбол түүхын урогуудһаа юушье ойлгожо абангүй ба юундэшье һурангүй, гитлеровскэ империалистнуудай мүрөөр мүнөө ябажа байхадань, ленинскэ эдэ сэсэн үгэнүүд илангаяа, айхабтар ехэ хүсэтэйгөөр зэдэлнэ!

«Англо-американска империализм хадаа германска империализмда адли арьяатан мүн» гэжэ Ленин һургадаг һэн. России ба Баруун Европын арадуудые дараха ба мүлжэхэ гэһэн англо-американска империалистнуудай түсэбүүдые ба ябуулгануудые элишэлэн харуулжа, Ленин иигэжэ хэлэһэн байна:

«Эдэнэр хадаа капитализмһаа сүлөөтэ байдалда орожо байгаа арадые дарахаяа, революциие дарахаяа ерэжэ байна. Тэзытэрээ залгиһан энэ арьяатан хадаа германска империализмын арьяатанай унаһандал адляар оёоргүй нүхэ руу мүнөө мүн лэ унаха гэжэ бидэнэр тон этигэлтэйгээр хэлэнэбди». (Зохёолнууд, т. 28, нюур 140).

Советскэ Россида эсэргүү гадаадын зэбсэгтэ интервенциин бүхы һэдэлгэнүүдэй хүмэрин уналга хадаа уласхоорондын империализмые ажалшадай илаһан тон шухала илалта болоһон байна. Тоо томшогүй олон дайсадые илаһан залуу Советскэ республикын энэ агууехэ илалта хадаа хүн түрэлтэнэй түүхэдэ шэнэ үе нээһэн Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин түүхын ёһоор хуулита байһаниие гэршэлэн баталаа.

Уласхоорондын империализмын зэбсэгтэ интервенциие бута сохиһоной айхабтар ехэ удхашанар тухай хэлэхэдээ, Ленин болбол энэ баримта хадаа «манай хэрэгэй бата бэхи байһаниие жэшээ дээрэ, бүхэдэлхэйн политикада хабаадагша бүхы гүрэнүүдэй абари дээрэ харуулһан гайхамшагта ехэ һургаал мүн. Россие добтолхо добтолгын һэдэлгэнүүдэй ба Россида эсэргүү сэрэгэй ябуулгануудай ...шье байгаа һаань, тиихэдэ һэдэлгэнүүд, тухайлхадаа, ...гэнтэ бэшэ болохо байха, ...дэнэр манай туршалгануудаа...ри хатуужанхайбди, тиин ...хы һэдэлгэнүүд үнэһэн ...лон һалаха гэжэ бодото ... туршалгануудай үнлэһөөр ...бди. Тиин манай дайсадай һэдэлгэ бүхэнэй һүүлээр ... энээнэй урда гээ байһанда ... улам хүсэтэй боложо гарах... гэжэ 1920 оной октябрьда ... мэргэнээр зааһан байха (В. И. Ленин. Зохёолнууд, т. ... нюур 304).

Ленинскэ гениальна урид... гые түүхэ баримталан тодор... Американска монополинууд... жээһэн ба ундалуулһан гитле... империализмын 1941 ондо Со... Союзда хорото муухайгаар ... лон ороходо, социализмын оро... бол агууехэ вождь ба полк... нүхэр Сталинай сэсэн мэргэ... тэлбэрээр ябажа, гитлеровск... маниие бута сохиһон ба ... дуулдаагүй хүшэр хүндэ тэм... гарахадаа, 1941 оной урда т... һанһаа улам хүсэтэй боложо ...һан байна. **(Үни удаан үргэл... альгаташалга).**

Мүнөө манай эгээл хорото ...сад түүхын энэ арсашагүй ...тые мэдэрхэ баатай болоо. ...пын континент дээрэ хуурай ...рай хүсэнүүдээр Росситай д... хэ гэжэ американска агресс... дэй бэлэдхэжэ байһан түсэбү... тэхэгүй хосорхо, энэ «доб... оролгонь бүтэхэгүй байгаа, ...жэ Наполеон ба Гитлер ... байна» гэжэ эгээл бузар ре... нер—американска сенатор ... хүрэтэрөө мэдэрхэ баатай ... (1951 оной январиин 8-най ... да»).

Гадаадын сэрэгэй интер... бута сохиһоной һүүлээр ... иигэжэ һургадаг байгаа гэб... най политикын түрүүшын ... «һэргэг бэлэн байха, бидэнд... хабтар ехээр дурагүйтэжэ ... наа сэхээр мэдүүлдэг хүн... ангинуудаар, правительст... даар хүреэлэгдэнхэйбди ... һанажа байха ябадал ... но. Ямаршье добтолгодо ... тад гээл һаа дайрагдажа ... байнабди гэжэ һанажа ябах... рэгтэй. Энэ гасалангые урид... зайсуулхын тулада бидэнэр ... соогоо бүхы юумые хуу ... —гэжэ Ленин зааһан юм. (З... нууд, том 33, нюур 122).

* * *

Дэлхэйн нэгэдэхи дайнай ... тээхи уласхоорондын оршон ... лые шэнжэлжэ, Ленин болб... дайнай эсэстэ американска ... риалистнууд айхабтар ехээр ...жаа, үзэгдөө дуулдаагүй ех... лигуудые дээрмэдэжэ абаа, ... улам бүри убайгүй болоо, ... арадуудай хэрэгүүдтэ улам ... убайгүйгөөр хамаардаг болоо... тэмдэглэһэн байна.

«Американска миллиарде... —гэжэ «Американска хүдэл... шэдтэ эльгээһэн бэшэг» ... Ленин бэшээ һэн,—бултанһаа ... шахуу байһан ба эгээл а... географическа байдалда ... юм. Тэдэнэр бултанһаа ехээр ...жаа. Тэдэнэр хадаа бүгэдые ... хэдөө эгээл баян оронууд... өөһэдынгөө татабаритан болго... дэнэр олон зуун миллиард д... дээрмэдэжэ абаа. Тиин долл... хэндэнь бузар муухай ябад... дай: Англиин ба тэрэнэй «со... гуудай» хоорондын, Германи... тэрэнэй вассалнуудай хоор... нюуса бузар муухай догово... дай, дээрмэдэһэн баялигые х... тухай договорнуудай, хүдэл... шэдые дарлаха ба социалис... -интернационалистнуудые м... ябадалда бэе бэедээ «туһал... ха» тухай договорнуудай мүр... раа харагдана. Доллар бүхэ... —орон бүхэндэ баяшуулые ... жуулжа ба үгытэйшүүлые ... руулжа байһан сэрэгэй «олзо... то» худалдаанай бузар мууха... бог харагдана. Доллар бүхэ... шуһанай мүр сараа—алуулһа... миллион ба гэмтэһэн 20 ми... хүнүүдэй адхаһан далай шэн... шуһанай мүр сараа харагда... (В. И. Ленин, Зохёолнууд, т. ... нюур 46).

Англо-американска импери... болбол дэлхэйе эзэмдэхэеэ ... 1918 ондо эрмэлзэдэг байгаа ... Ленин заадаг һэн.

«...Англо-американска импе... лизм болбол улам бүри уб... болоо. тиин хэнэйшье эсэрг... тулалдажа шадахагүй, бү... мэдэлдээ баригша гээшэб ... өөрыгөө тоолоно»—гэжэ Лени... лээ һэн. (Зохёолнууд, т. 28, ... 353).

Демократи тухай, бүхы гра... нинуудай тэгшэ эрхэ тухай ... шье үгэнүүдэй хэлэгдэжэ байб... һаань, Америкын Холбоото ...

(Үгэсхэлынь 3-дахи нюур[т])

...И. ЛЕНИНЭЙ НҮГШЭҺЭН ҮДЭРҺӨӨ ХОЙШО XXVII ЖЭЛЭЙ ОЙ ТУХАЙ

Москвада шанал-дурасхаалай заседани дээрэ нүхэр П. Н. ПОСПЕЛОВЭЙ хэһэн элидхэлэй түгэсхэл

...питал болбол хаанахиһаа ...убайгүйгөөр, һэнгэргүй- ...айра гамгүйгөөр эзэрхэ- ...дэн олон жэшээ дээрэ ...аримталан тодоруулһан

...тэрэ үедэ, 1917—1920 ...американска империалис- ...нхилогшодой ямар бузар ...зэрлиг зан абари ном- ...байһание, революционнс ...ршэдые ба юрэ эб най- ...тала баригшадые тэдэнэй ...шэрүүнээр мүрдэжэ бай- ...Ленин нэгэнтэ бэшэ харуу-

...ьсон—дэлхэй дээрэ эгээл ...тическа республикын пре- ...м. Теэд тэрэ юу гэжэ хэ- ...эб найрамдалда уряалһан ...үгын түлөө энэ орон до- ...шовинистнүүд хүнүүдые ...буудажа алана. Хэзээдэ- ...люционер байгаагүй нэгэ ...гые имагта эб найрамдал ...юйнь лэ түлөө ули- ...ржэ гаргаад, шуһа гара- ...хёо»,—гэжэ Ленин 1918 ...снинскэ районой хүдэлмэ- ...конференци дээрэ үгэ хэ- ...лэлэ һэн. (Зохёолнууд, т. ... 337).

...хадаа эб найрамдалай ...ригша священник Бигелоу ...лэнэ, тэрэнние «баг үмдэ- ...хубсаһатай 20 хүнүүд та- ...сохёо... үе үе болоод лэ, ...дээр сохёо (гэжэ тэрэнние ...хүн, «Нью-Йорк Таймс» ...корреспондент хэлээ һэн); ...хадаа зобоһондоо атирал- ...байгаа, теэд, хожомынь ...һэн. Тиигэбэшье, тэрэнние ...байгаа, хэбтэжэ байха- ...ёо. Хамтадаа 2000 шахуу ...охиһон байгаа. Тэрэ баар- ...бирхайгаар будагдаһхай ...ом, тиин шуһаниинь да- ...худхашоо, гэрэнние тро- ...рэ гэр тээшэнь шэрэжэ ...ь, ухэһэн хүниие гү, али ...ды хүниие шэрэжэ ябаһа- ...ншье мэдээгүй һэн».

...суудһээ хохидоһон баар- ...игелоу тиибэшье ами- ...юм. Тиигээд тэрэ гомодо- ...шингтон, сэхэ президентдэ ...Зүгөөр огто хүлеэгдээ- ...болоо һэн. Хоёр недели ...байхада Бигелоу болбол ...измгүй ба пацифистнүүдые ...мдалай тала баригшадые) ...һайшаадаг» гэжэ гэмнэгдэ- ...тэ үгтэһэн юм.

...утой болоһон бузар муухай ...хойшо недели үнгэрөөд ...«Дэлхэйн индустриальна ...ишэдэй Союзай» 17 гэ- ...мэл зэрлиг муухайгаар ...даһан байгаа; тэдэнэй гур- ...үглөөдэрынь наһа бараа

...канска империализмын зан ...имэ байна, «американска ...далай ёһо гурим» иимэ бай-

...канска империализмын зэр- ...гутама шэнжые ба убай- ...рхойлон, Ленин иигэжэ ...эн:

...эй урда огто далдагүй им- ...м байна, тэрэ болбол ...е байхадаа һайнби гэжэ ...өөрыгөө ямаршье юумээр ...е хэрэггүй дээрэ тоолодог ...хёолнууд, т. 31, нюур 416).

...канска империализмын ...лгын политикань бүри тэ- ...20-оод онуудта, американ- ...риализмда арадуудай улам ...эр зэбүүрхэлгэ түүдхэжэ ...жэ Ленин заадаг һэн.

...рика хүсэтэй, тэрээндэ мү- ...дэ үритэй, тэрээнһээ бүхы ...лдыдадаг, тэрээндэ улам ...бүүрхэдэг, тэрэ хадаа бү- ...дээрмэдэдэг... Америкэдэ ...зэбүүрхэлэй ургаһаниие ...ржуазна литература гэр- ...—гэжэ Ленин РКП(б)-гэй ...ко организациин активай ...дээрэ, 1920 оной декабрьта ...н (Зохёолнууд, т. 31, нюур ...0).

...дын политикын асуудал- ...үгэ хэлэхэдээ В. И. Ленин болбол эб найрамдалые Советскэ Россин хэлбэришэгүйгөөр хүсэжэ байһание хододоо тэмдэглэдэг байгаа.

«Нью-Йорк ивнинг Джернэл» гэжэ американска газетын корреспондентын асуудалда В. И. Ленинэй үгэһэн харюу (1920 оной февраль) онсо шухала удхашанартай байна, тэрэнь В. И. Ленинэй Зохёолнуудай дүрбэдэхи хэблэлдэ түрүүшынхеэ тунхаглагдаба.

«Ямар үндэһэ һуури дээрэ Америкэтэй эб найрамдал байгуулагдахаб?» гэжэ корреспондентын асуухада, Ленин иигэжэ харюусаа һэн:

«Американска капиталистнууд бидэндэ гараа бү хүргэг лэ. Бидэнэршье тэдээндэ гараа хүргэхэгүйбди. Бидэнэр хадаа транспортда ба үйлэдбэридэ туһатай машинануудай, зэмсэгүүдэй ба бусадай түлөө тэдэнэртэ алтаар түлэхөөршье бэлэмди. Ганса алтааршье бэшэ, мүн түүхэй эдээршье».

«Иимэ эб найрамдалда ямар һаад түбэгүүд ушарнаб?» гэһэн асуудалда Владимир Ильич иигэжэ харюусаа һэн:

«Манай талаһаа ямаршье байхагүй. Американска (мүн бусад ямаршье) капиталистнуудай талаһаа империализм болоно» (Зохёолнууд, т. 30, нюур 340).

Американска империализмын зэрлиг хомхой, дээрмэдэлгын шэнжэ, дэлхэйе эзэмдэхэ Азиие ба Европые богоолшолхо гэһэн тэрэнэй эрмэлзэлгэ тухай В. И. Ленин нэгэнтэ бэшэ хэлээ һэн, — американска империализмын эдэ тэмдэгүүд дэлхэйн хоёрдохи дайнай һүүлээр илангаяа тодоржо харагдаба. Американо-английскэ империалистнууд болбол дэлхэйе эзэмдэхэ гэжэ эрмэлзэн, Зүүн зүгэй арадуудта эсэргүү шуһата колониальна дай дэлгэрүүлжэ байна. Американска сэрэгүүд болбол үзэгдөө дуулдаагүй хорото ябуулгануудые эб найрамдалда дуратай ба эрхэ сүлөөдэ дуратай корейскэ арадай газар дээрэ хэжэ байна, корейскэ арад болбол американска агрессорнүүдтэ эсэргүүгээр, гайхамшагта ехэ эрэлхэг зоригтойгоор ба баатарлигаар тэмсэжэ байна, Хитадай һайндуратантай хамтадаа агрессорнүүдтэ хүсэтэ сохилтонуудые хэжэ байна.

Кореядэ гэмтэ муухай зэбсэгтэ интервенци эхилхэдээ американска империалистнууд болбол үргэн ехэ бомбодолго хэжэ, зэрлиг муухай аашануудые гаргажа, баатар корейскэ арадые айлгажа, үбдэг дээрэнь һуулгажа шадахабди гэжэ бодомжолһон байгаа. Зүгөөр, тад ондоо юумэ болошос. Американска интервентнүүдэй сэрэгүүд техникээр угаа ехэ булюу байбашье, далайн ба агаарай угаа ехэ флодуудые элсүүлһэн байбашье. Кореядэ дуулдаагүй ехэ сэрэгэй бутасохилгодо ороһон байна. Үшөө һаяхан американска империализмые ба тэрэнэй армиие «эгээл хүсэтэй» ба «илагдашагүй» гэжэ тоологшодой олониинь мүнөө һанаата болошоо. Мүнөө США-гэй сэрэгэй нэрэ хүндэнь Европодо ба Азида олон хүнүүдэй һараһаар байтар ехээр унаа. Нүгөө талаһаа, Кореяын һалбаржа байгаа городуудые ба тосхонуудые «хооһон губи тала» болгохо зэрлиг политикые гитлеровецүүдһээ дууряажа абаад, американска арьяатадай бэелүүлжэ байһан ябадал американска империализмда Европын арадуудые ба илангаяа Азиин арадуудые тон ехээр зэбүүрхүүлһэн байха юм.

Нэгэ үедэ Советскэ Россида американска интервенциин бута сохигдоһондо адляар, энэ интервенци мүн Кореядэ бута сохигдохо байна. Дэлхэйе эзэмдэхэ ябадал туйлаха тухай американска империалистнуудай галзуу тэнэг бүхы түсэбүүдэй бүримүһэн хүмэрин һалаханьарсашагүй байна.

Дайнай ба империалистическа реакциин хүсэнүүдтэ эсэргүүгээр эб найрамдалай, демократиин ба социализмын түгалдэр, улам бүри ургажа байгаа хүсэнүүд жагсажа байна. Эб найрамдалай ба арадуудай хани барисаанай бата бүхэ гүшэг тулгуури, агууехэ Советскэ Союз тэдэнние толгойлжо ябана.

* * *

Түүхэтэ бодотс дүршэлөөр баримталан тодоруулагдадаг түүхын хуулинуудай ёһоор, манай агууехэ хэрэг, капиталистическа богоолшолгоһоо ажалшадые сүлөөлэлгын хэрэг, — илагдашагүй! — гэжэ Ленин һургана.

В. И. Ленинэй мүнхэ зохёолнууд болбол коммунизмын хэрэгүүдэй илагдашагүй байһанда агууехэ этигэлээр зоригжуулна. Империалистическэ буржуазин ямар зэрлигээр аашалбашье, хүдэлмэришэн ангиин түрүү, оюун мэдэрэлтэй тэмсэлшэдые, коммунистнуудые, хэтэрхэдээ юрэ эб найрамдалай тала баригшадые, тэрэнэй ямаршье шэрүүнээр мүрдэбэшье, — ерээдүй хадаа манай үеын түрүү идеянуудай, решёткын саана ямаршье «дэлхэйн полицейскиин» (хэнэйшье мэдэхэдэ, иимэ үүргэтэй болохоёо мүнөө США эрмэлзэнэ) хаажа шадахагүй идеянүүдэй мэдэлдэ байна. **(Альгаташалга).**

Арадуудай тэгшэ эрхын ба хани барисаанай, бүхы дэлхэй дээрэ бата бэхи эб найрамдалай түлөө тэмсэлэй ленинско-сталинска агууехэ идеологи шэнэ гайхамшагта илалтануудые туйлажа байна, туйлахашье байна. **(Нэрьемэ альгаташалга).**

«Коммунизмдахи «зүүнэй тала барилгын» үхибүүн ёһоной үбшэн» гэһэн гайхамшагта зохёол соогоо Ленин иигэжэ бэшэнэ:

«Буржуази галзууржа, мэдээгээ алдатараа сухалдажа, хэтэрхыгээр аашалжа, тэнэг юумэнүүдые хэжэ, эртээнһээ большевигүүдһээ үһөөгөө абаха гэжэ, үсэгаллэрэй гү, али үглөөдэрэй большевигүүдые хэдэн зуугаадаар, мянгаадаар, зуун мянгаар хюдахаяа (Индидэ, Венгридэ, Германида гэхэ мэтэ) оролдоод үзэг лэ: иигэжэ байхадаа буржуази болбол түүхын ёһоор хосорхо табилантай болоһон бүхы ангинуудтал адляар аашалжа байна. Ерээдүй хадаа ямаршье ушарта манай гарта байна, тиимэһээ бидэнэр революционно агууехэ тэмсэл соо гаргадаг гайхамшагта ехэ эдэбхи түсхэлээ буржуазин галзуу аашануудые эгээл даруу номгонсор ба бодомжотойгоор хараадаа абаха ябадалтай холбожо шадахабди (ёһотойшьебди) гэжэ коммунистнууд мэдэхэ ёһотой (Зохёолнууд, т. 31, нюур 81).

Нүхэдүүд! В. И. Ленинэй нүгшэһэн үдэрһөө хойшо 27-дохи жэлэй ойе бидэнэр XX зуунжэлэй түрүүшын хахадай мэнэ һая дүүрээд байхада тэмдэглэжэ байнабди. Үнгэрһэн табин жэлдэ марксизм-ленинизмын идеянүүд гайхамшагта ехэ илалта туйлаа. Ленинэй хэрэгые гениальнаар үргэлжэлүүлэгшэ нүхэр Сталинаар хүтэлбэрилэгдэдэг советскэ арад эдэ идеянүүдэй туг доро ябажа, социализм байгуулаад, коммунистическэ общестьые амжалтатайгаар байгуулжа байна. Ленинизмын идеянүүдэй туг доро хүдэлмэришэнэй ба национально-сүлөөлэлгын дэлхэйн хүдэлөөн хүгжэһэн ба хүгжэжэшье байна, эб найрамдалай, демократиин ба социализмын түлөө тэмсэл болоһон ба боложошье байна.

Бидэнние коммунизм тээшэ хүтэлэгшэ Ленин — Сталинай сэсэн мэргэн парти мандаха болтогой!

Бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал мандаха болтогой!

Хүн түрэлтэнние сүлөөлэлгын, хамагые илагша туг — ленинизм мандаха болтогой! **(Бултадаа хүл дээрээ бодонод. Нэрьемэ, үни удаан үргэлжэлһэн альгаташалга болоно. Шанал-дурасхаалай заседанида байгшад партийна гимн «Интернационал» дууланад).**

...ЛИТИЧЕСКЭ БА НАУЧНА ЭРДЭМ ДЭЛГЭРҮҮЛХЭ БҮХЭСОЮЗНА ОБЩЕСТВОДО

92 миллион хүн лекцинүүдые соносоо

...ческэ ба научна эрдэм ...лхэ Бүхэсоюзна общество ...лекционно пропагандын ...е гаргаба. Манай ороной ...алда болоһон шухала со- ..., коммунистическэ бай- ...н бүхы участогуудта наука ...ын туйлаһан амжалта- ...н бүхы дэлхэй дээрэ эб ...лай түлөө тэмсэлдэ со- ...радай туйлаһан илалта- ...етска эрдэмтэдэй ба об- ...э ажал-ябуулагшадай ...то лекцинүүд соо харуу- ...Үнгэрэгшэ жэлдэ Советскэ ...ородуудта ба тосхонуудта ...ан лекцинүүд уншагдаа, ...92 миллион хүн, тайлба- ...лэхэдэ 1949 онойхиһоо 3 дахин шахуу олон хүн соносоо.

Партийна гэгээрэлэй сетиин кружогуудай һурагшадта ба пропагандистнуудта туһалха лекцинүүдые эмхидхэлгэдэ тус общество ехэ анхарал табяа. «ВКП(б)-гэй түүхын Хуряангы курс», марксизм-ленинизмын классигуудай зохёолнуудые шудалдаг хэдэн зуун москвагайхид һуралсалай курсын гол темэнүүдые шудалхада туһалха тусхай лекцинүүдые соносоһон байна.

Языкознаниин асуудалнуудаар нүхэр И. В. Сталинай гениальна зохёолнуудые пропагандалгада зорюулагдаһан лекцинүүд олон хүнүүдтэ һонирхогдоо.

Обществын гэшүүдэй тоо ехээр ургаба. Энэнэй составта мүнөө 253.600 хүн—эрдэмтэд, үйлэдбэриин новаторнууд, общественнэ ажал-ябуулагшад тоологдоно. Хэблэн гаргалгын хэмжээн ургэдөө.

Мүнөө союзна ба автономно республикануудай Верховно Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудай бэлэдхэлтэй дашарамдуулан, «Российска Федераци СССР-эй арадуудай ахадуугэй бүлэ соо», «Союзна ба автономно республикануудай Верховно Соведүүдтэ һунгаха һунгалтанууд социалистическэ демократиие эли тодоор харуулна» гэһэн темэнүүдээр лекцинүүд эмхидхэгдэжэ байна.

(ТАСС).

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Томодхогдоһон колхозой парторганизациин агитколлектив

Хэжэнгын аймагай Дунда-Худанай сомоной Молотовой нэрэмжэтэ томодхогдоһон колхозой парторганизациин агитколлектив (даагшань нүхэр П. Содбоев) 20 хүнһөө бүридэнэ. РСФСР-эй ба БМАССР-эй Верховно Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудта бэлэдхэлэй эхилһэнһээ хойшо агитаторнуудай семинар 3 дахин үнгэргэжэ, колхозникуудай дунда агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэриие үргэнөөр ябуулха асуудалнуудые зүбшэн хэлсэһэн ба агитаторнууд хүдэлмэриингөө дүй дүршэлые халан абалсаһан байна.

Тус агитколлективэй агитаторнууд һунгалтанууд тухай Дүримүүдые колхозникуудта тайлбарилжа үгэнэ, коммунизмын агууехэ барилганууд тухай, уласхоорондын байдал тухай хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэнэ. Эдэ бүхы хүдэлмэри хадаа колхозникуудай урда табигдажа байһан ажахын зорилгонуудые, илангаяа малай үбэлжэлгые хоролтогүйгөөр үнгэргэхэ ба хабарай тарилгада эрхимээр бэлэдхэхэ зорилгонуудтай нигта холбоотойгоор ябуулдаг байха юм. Агитаторнууд нүхэд М. Ангадаева, З. Цыдыпова, Б. Бабуева, Д. Чимитов, Б. Шагдаров гэгшэд һунгагшадай дунда ехэ хүндэтэй болонхой. Тэдэнэр элдэб асуудалнуудаар һонирхолтой хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэхэһөө гадна, РСФСР-эй ба БМАССР-эй Верховно Соведүүдтэ депутадуудта кандидадуудаар дэбжүүлэгдэһэн нүхэдэй биографинуудтай колхозникуудые танилсуулна. РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлэгдэһэн Иннокентий Иванович Шамановай биографиие колхозникуудта тэдэнэр хөөрэжэ үгэнэ.

Гоё һайханаар шэмэглэгдэһэн агитпунктын байшан соо тайлбари үгэхэ бюро хүдэлмэрилнэ. Эндэ үдэшэ бүри һунгагшад олоороо сугларжа, агитаторнуудай хөөрөө шагнадаг ба газетэ, журнал уншадаг байна.

Д. Доржиев.

Амаралтын үдэрэй лектори

Партиин Кяхтын айкомой парткабинедэй дэргэдэ амаралтын үдэрэй лектори эмхидхэгдээд, тэндэ политэкономи, философи ба ВКП(б)-гэй түүхын асуудалнуудаар партийна, советскэ эдэбхитэдтэ болон интеллигенцидэ зорюулагдаһан лекцинүүд уншагдана.

Һаяхан «Диалектическэ ба историческа материализм болбол марксистско-ленинскэ партиин үзэл бодол мүн», «Марксистска диалектическэ методэй гол шэнжэнүүд» гэһэн темэнүүдээр лекцинүүд үнгэргэгдөө.

«Арадай демократиин оронууд социализмын замаар» гэһэн асуудалаар удаахи амаралтын үдэр болохо лекци бэлэдхэгдэжэ байна.

С. Коновалов.

Нэгэ колхозой партийна организаци тухай

Баргажанай аймагай Уланай сомоной Кировэй нэрэмжэтэ колхозой партийна организаци колхозникуудай дунда политическэ хүдэлмэри үргэнөөр ябуулна.

Энэ парторганизациин коммунистнууд колхозно үйлэдбэриин шиидхэхы һалбаринуудта зүбөөр хубаарилан табигданхай. Малажал дээрэ 7 коммунистнууд, тариан-ажал дээрэ—7, колхозой хүтэлбэрилхы хүдэлмэридэ 5 коммунистнууд ажаллажа байха юм. Тус колхозой партийна организаци хадаа партийна суглаануудые үнгэргэлгэдэ ехэ анхарал хандуулна. Үнгэрһэн 1950 оной 11 һара соо партийна суглаанууд 14 дахин үнгэргэгдөө. Тэдэ суглаанууд 20 асуудалнуудые зүбшэн хэлсэһэн байна. Тэдэнэй 12-нь партидоторой хүдэлмэриин асуудалнууд болоно. Жэшээлхэдэ, коммунистнуудай политическэ һуралсал тухай, колхозникуудай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри ябуулха тухай, ханын газетын редколлегиин хүдэлмэри тухай ба бусад асуудалнууд хэлсэгдэһэн байха юм. Партийна организациин хүдэлмэриин түсэб эртээнһээ бодомжотойгоор зохёогдоод, партийна суглаанууд дээрэ үргэнөөр зүбшэн хэлсэгдэдэг.

Партийна суглаанай болохо үдэр ба хэлсэхэ асуудалнууд тухай коммунистнууд 2—3 хоног урид мэдэдэг байха юм. Иимэһээ коммунистнууд хэлсэхэ асуудал тухайгаа эртээнһээ бодожо үзэдэг, шэнжэлдэг, суглаан дээрэ асуудалнуудые зүбшэн хэлсэлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаададаг. Энэ хадаа партийна организациин ба тус тус коммунистнуудай хүдэлмэриин дутуу дунданuудые нюур сахингүйгөөр шүүмжэлхэ, өөрыгөө шүүмжэлхэ арга боломжо олгоно.

Тус партийна организаци коммунистнуудай марксистско-ленинскэ һуралсалые һайжаруулха хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулна. ВКП(б)-гэй 14 гэшүүд ба гэшүүнэй 5 кандидадууд партийна һуралсалда хабаадуулагданхай. «ВКП(б)-гэй түүхын Хуряангы курсые» шудалха кружогто —7 хүн, политһургуулида —7 коммунист һуралсана 3 коммунист марксизм-ленинизмын теориие бэеэ даагаад шудална. 4 коммунист ехэ наһатанай һургуулида ябажа, үзэг бэшэг бага мэдэхэ ябадалаа усадхажа байна. Гадна, партийна организаци хадаа һуралсалда комсомолецууд ба партийнабэшэ эдэбхитэдые олоор хабаадуулаа. «ВКП(б)-гэй түүхын Хуряангы курсые» шудалха кружогые коммунист Б. Эрдынеев хүтэлбэрилнэ. Тэрэ хадаа занятилаа һайнаар бэлэдхэжэ, һонирхолтойгоор, идейнэ үндэр хэмжээндэ үнгэргэдэг байха юм.

Партийна организаци колхозникуудай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэриие һайнаар эмхидхээ. 14 агитаторнуудһаа бүридэһэн агитколлектив колхозникуудай дунда түсэбэй ёһоор хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэдэг, элидхэл хэлгэ ба газетэ уншалга эмхидхэдэг байна. Тус агитколлектив мүнөө РСФСР-эй ба БМАССР-эй Верховно Соведүүдтэ һунгаха һунгуулиин кампаниин үедэ агитационно-ниитын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулна. Агитаторнууд болбол колхозойнгоо урда байһан ажахын зорилгонуудые колхозникуудта ойлгуулжа үгэдэг.

Партийна организаци хадаа хүдөө ажахын артелиин Уставые эбдэхэ ябадалтай эрид шууд тэмсэдэг, колхозникуудай дунда ажалай ба гүрэнэй жаяг заршам бэхижүүлдэг байха юм.

Эдэ бүгэдын ашаар Кировэй нэрэмжэтэ колхоз 1950 ондо ажахын бүхы кампанинуудые амжалтатайгаар үнгэргөө. Мүнөө тус колхоз үрһэеэ гүйсэд хааһан, хүдөө ажахын машина зэбсэгүүдые заһабарилжа дүүргэһэн байна. Үбэлэй агротехническэ хэмжээ-ябуулганууд амжалтатайгаар бэелүүлэгдэнэ. Малай үбэлжэлгэ хангалтатайгаар үнгэржэ байха юм. Коммунистнууд С. Молонов, О. Радчаев, Р. Бубеев гэгшэд колхозно үйлэдбэри дээрэ эрхим ажалай жэшээ харуулна.

ВКП(б)-гэй Обкомой III пленумэй шиидхэбэриин үндэһөөр, мүнөө тус партийна организаци партийно-эмхидхэлэй ба политическэ хүдэлмэриие улам һайжаруулха хэрэгтэ бүхы анхаралаа хандуулна.

Б. Цыренов.

Партийна хронико

ВКП(б)-гэй Иволгын айком гүрэнэй эмхи зургаануудай партийна эхин организацинуудай секретарьнуудай хоёр неделиин семинар һаяхан үнгэргэбэ Семинарта хабаадагшадта олон лекцинүүд ба элидхэлнүүд уншагдаа. ВКП(б)-гэй айкомой секретарь нүхэр Цырендоржиев «Гүрэнэй эмхи зургаандахи партийна эхин организациин хүдэлмэри тухай» элидхэл хэбэ. Нүхэд Вахрушев (аймисполком), Толмачев (аймпотребсоюз), Санжицыбиков (дунда һургуули) өөһэдынгөө партийна эхин организацинуудай хүдэлмэриин дүй дүршэл тухай үгэ хэлэһэн байна

А. Нагаслаев.

* * *

ВКП(б)-гэй Хойто-Байгалай айкомой дэргэдэ колхозно партийна эхин организацинуудай секретарьнуудай хоёр үдэрэй семинар үнгэргэгдэжэ, тэрээндэ хабаадагшад партийно-эмхидхэлэй ба политическэ асуудалнуудаар лекцинүүд болон элидхэлнүүдые шагнаһан байна.

Тус семинариие партиин айкомой секретарьнууд ба тэрэнэй таһагуудые даагшад хүтэлбэрилөө.

К. Молчанов.

ПРИГОРОДНЭ РАЙОНОЙ КОМСОМОЛЬСКО КОНФЕРЕНЦИҺЭЭ

Энэ оной январиин 13—14-эй үдэрнүүдтэ Пригороднэ районой тоосоото-һунгуулиин комсомольско конференци болобо. ВЛКСМ-эй айкомой хүдэлмэри тухай тоосоото элидхэлые айкомой секретарь нүхэр М. Г. Гаськов хэһэн байна.

Районно комсомольско организаци хадаа ВЛКСМ-эй XI съездын шиидхэбэриие бэелүүлэн, районно партийна организациин хүтэлбэри доро залуушуулые хүмүүжүүлхэ талаар горьтойхон хүдэлмэри хээ гэжэ элидхэлшэ тэмдэглээ.

Промышленность ба транспортын предприятинуудай, залуу хүдэлмэришэд, инженернүүд ба техникүүд сталинска табанжэлые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсоһон байгаа.

Мүнөө район дотор 1980 залуу хүдэлмэришэд, инженернүүд ба техникүүд социалистическэ мүрысөөндэ оролсонхой Тэдэнэй 1227 хүниинь комсомольско-залуушуулай 92 бригадануудта нэгэдэнхэй. 1520 залуу хүдэлмэришэд стахановецууд байха юм. 500 хүн жэлэйнгээ даалгабаринуудые болзорһоонь урид дүүргэһэн байна. 220 залуу хүдэлмэришэд табанжэлэйнгээ нормо дүүргэнхэй.

Районой комсомолецууд ба залуушуулай политическэ һуралсал нилээд һайжараа. Район дотор 34 комсомольско политһургуули байгуулагдаад, тэрээндэ 983 комсомолецууд ба союзнабэшэ залуушуул һуража байна. 245 комсомолецууд партийна гэгээрэлэй системэдэхи кружогуудта һурана. 35 комсомолецууд большевистскэ партиин түүхэ ба теориие бэеэ даагаад шудалжа байха юм. Хүдэлмэришэн залуушуулай һургуулинуудта, дунда ба дээдэ заочно һургуулинуудта хамта 258 хүн һуража байна.

Комсомольско организаци хадаа ВЛКСМ-эй ЦК-гэй IV пленумэй тогтоолые бэелүүлэн, клубууд, улаан булангууд, библиотекэнүүдэй хүдэлмэридэ хабаададаг, зунай ба үбэлэй үенүүдтэ залуушуулда зорюулагдаһан ниитын хэмжээ-ябуулгануудай удхашанарые һайжаруулха хэрэгтэ анхаралаа ехээр табидаг болоо.

Залуушуулай дунда ном дэбтэр пропагандалха ябадал нилээд һайжараа. Олохон комсомольско организацинуудта газетэ, журнал ба уранзохёолой литература коллективнээр уншадаг заншалтай болонхой. Эдэ бүхы хүдэлмэри хадаа комсомольско организацинуудые эмхидхэлэй талаарнь бэхижүүлхэ, союзнабэшэ залуушуултай тэдэнэй холбоо барисаагаа бэхижүүлхэ ба ВЛКСМ-эй зэргые ургуулха хэрэгтэ зорюулагдадаг байна. Районой комсомольско организаци хадаа тоосоото үе соо өөрынгөө зэргэнүүдтэ 500 үлүүтэй залуу хүбүүд басагадые абаһан байна.

Конференци хадаа ВЛКСМ-эй айкомой хүдэлмэриин дутуунуудые хурсаар шүүмжэлгын ба өөрыгөө шүүмжэлгын туг доро, идейно-политическэ үндэр хэмжээндэ үнгэрөө. Энээниие юун гэршэлнэб гэхэдэ, элидхэл тушаа 30 делегадууд үгэ хэлэһэн байна. Үгэ хэлэгшэд бултадаа ВЛКСМ-эй айкомой хүдэлмэридэхи дутуу дунданuудые эридээр шүүмжэлээ.

Зверосовхозой комсомольско организациин секретарь нүхэр Портнова иигэжэ хэлэһэн байна. «Манай комсомольско организаци райкомһоо 18 километрын газарта байдаг. Райкомой хүдэлмэрилэгшэдэй манай организацида ошохонь тон хомор. Хүдэлмэридэмнай дутуу дунданууд олон. Комсомольско политическэ һуралсал үшөө һулаар ябуулагдана.

Культурнс-ниитын хүдэлмэриие эмхидхэлгэ һулаар табигданхай. Улаан буламнай цех болгогдоһон байна. Залуушуул хүдэлмэриингөө һүүлээр газетэ, журнал, ном дэбтэр уншаха газаргүй. Энээниие комсомолой райком мэдэжэ байгаад, ямаршье хэмжээ абанагүй».

Район дотор лекционно пропагандын һулаар табигдаһан тухай нүхэд Стремская, Павлуцкий гэгшэд тэмдэглээ. Сэрэгэй-физкультурна хүдэлмэри һулаар табиһан тухайдань ВЛКСМ-эй райкомые олохон делегадууд тон зүб зүйтэйгөөр шүүмжэлһэн байна.

Конференци ВЛКСМ-эй айкомой шэнэ составые һунгаа.

* * *

Нэгэдэхи пленум боложо, тэрээн дээрэ ВЛКСМ-эй райкомой нэгэдэхи секретаряар М. Г. Гаськов, хоёрдохи секретаряар С. В. Помозова гэгшэд һунгагдаһан ба райкомой таһагуудые даагшад батлагдаһан байна.

М. Золотарева.

Ленинскэ үдэрнүүдые хилын саана тэмдэглэлгэ

ХИТАД

ПЕКИН, январиин 21. (ТАСС). Владимир Ильич Ленинэй наһа бараһаар 27 жэлэй ойе тэмдэглэн, пекинскэ газетэнүүд болбол большевистскэ партиие ба советскэ гүрэниие байгуулагша, бүхы дэлхэйн ажалшадай агууехэ вождь В. И. Ленинэй һургаал ба ажал-ябуулга тухай тусхай статьянуудые, В. И. Ленинэй портредүүдые түрүү хуудаһанууд дээрээ толилбо.

В. И. Ленинэй наһа бараһаар 27 жэлэй ойдо зорюулагдаһан шанала-дурасхаалай заседани хитад-советскэ хани барисаанай центральна общество ба тус обществын пекинскэ отделениин үүсхэлээр мүнөө үдэшэ болоо.

Хитад-советскэ хани барисаанай центральна общество В. И. Ленинэй ажабайдал ба ажал-ябуулгые харуулһан 20 фотовыставкэнүүдые городуудта эльгээбэ. Эдэ выставкэнүүд Пекиндэ, Тяньцзинда, Хубэй, Чахар провинцинуудта ба Хитадай бусад районуудта түхеэрэгдэхэ байна.

ШАНХАЙ, январиин 21. (ТАСС). В. И. Ленинэй наһа барахаар 27 жэлэй ойдо зорюулагдаһан шанала-дурасхаалай олон тоото суглаанууд Шанхайда болоо.

БОЛГАРИ

СОФИЯ, январиин 21. (ТАСС). Владимир Ильич Ленинэй наһа барахаар 27 жэлэй ойе болгарска хэблэл үргэнөөр тэмдэглэжэ байна. Большевигүүдэй коммунистическэ партиие ба дэлхэй дээрэ түрүүшын социалистическэ гүрэниие байгуулагша агуусхэ Ленин дэ статьянуудые зорюулна.

Болгарска коммунистическэ партиин издательство В. И. Ленинэй «Апрельскэ тезисүүдые» ба И. В. Сталинай «ВКП(б)-гэй ЦК-гэй хүдэлмэри тухай партиин XVII съезд дээрэ хэһэн тосоото элидхэлые» тус бүридэнь 10 мянган экземпляр тиражтайгаар тусхай брошюранууд болгон хэблэжэ, ленинскэ үдэрнүүдэй урда тээ гаргаба.

ПОЛЬША

ВАРШАВА, январиин 21 (ТАСС). Бүхы дэлхэйн ажалшадай вождь, большевистскэ партиие байгуулагша Владимир Ильич Ленинэй дурасхаалые польско арад гүнзэгыгөөр хүндэлэн тэмдэглэнэ.

В. И. Ленинэй дурасхаалда зорюулагдаһан хүдэлмэришэдэй, интеллигенциин ба залуушуулай ехэ суглаанууд Варшавада январиин 20-до болоо. Суглаанда хабаадагшад хадаа Ленинэй хэрэгые агууехэ үргэлжэлүүлэгшэ нүхэр И. В. Сталинда ба Советскэ Союзда инаг дуратай, баяр баясхалантай байдагаа мэдүүлээ.

В. И. Ленинэй ажабайдал ба ажал-ябуулгада зорюулагдаһан шанала-дурасхаалай суглаанууд промышленна предприятинууд дээрэ, уншалгын байшангуудта, һургуулинуудта болобо.

Газетэнүүд хадаа хүн түрэлтэнэй агууехэ гени Владимир Ильич Лениндэ зорюулагдаһан олон тоото статьянуудые ба В. И. Ленинэй портредүүдые толилбо.

ВЕНГРИ

БУДАПЕШТ, январиин 21. (ТАСС). В. И. Ленинэй наһа барахаар 27 жэлэй ойн үдэртэ хүдэлмэришэдэй, таряашадай, интеллигенциин, ажалшадай ба залуушуулай шанала-дурасхаалай суглаанууд бүхы орон дотор болоо.

Үсэгэлдэр тус ороной бүхы һургуулинуудта Владимир Ильичын дурасхаалда нэгэ урок зорюулагдаа.

В. И. Ленинэй ажабайдал ба ажал-ябуулга тухай выставкэнүүд Венгриин городууд ба тосхонуудта нээгдэбэ.

РУМЫНИ

БУХАРЕСТ, январиин 21. (ТАСС). Мүнөөдэр бүхы газетэнүүд В. И. Ленинэй ехэ портредүүдые түрүү хуудаһанууд дээрээ толилоо, Ленинэй наһа барахаар 27 жэлэй ойдо түрүү статьянуудые зорюулна, В. И. Лениндэ зорюулагдаһан румынска поэдүүдэй шүлэгүүд, большевистскэ партиие ба советскэ гүрэниие байгуулагша агууехэ хүнэй ажабайдал ба ажал-ябуулгатай холбоотой бусад материалнуудые толилбо.

КОРЕЯ

ХОЙТО КОРЕЯ, январиин 21. (ТАСС). Агуусхэ Ленинэй дурасхаалда зорюулагдаһан митингнүүд ба суглаанууд Хойто Кореяын бүхы городуудта ба тосхонуудта, тэрэшэлэн Урда Кореяын сүлөөлэгдэһэн районуудта үсэгэлдэр болоо.

В. И. Ленинэй ажабайдал ба ажал-ябуулга тухай хөөрэлдөөнүүд ленинскэ үдэрнүүдтэ предприятинууд дээрэ, эмхи зургаануудта ба сэрэгэй частьнуудта эмхидхэгдэбэ. Владимир Ильичын ажабайдалай зам харуулһан фотовыставкэнүүд эмхидхэгдээ.

ГЕРМАНСКА ДЕМОКРАТИЧЕСКА РЕСПУБЛИКА

БЕРЛИН, январиин 21. (ТАСС). Бүхы дэлхэйн ажалшадай гениальна вождь ба багша Владимир Ильич Ленинэй наһа барахаар 27 жэлэй ойдо зорюулагдаһан шанала-дурасхаалай суглаан Берлиндэ болоо.

СЕПГ-эй ЦК-гэй секретариадай гэшүүн Фред Эльснер хадаа В. И. Ленинэй ажабайдал ба ажал-ябуулга тухай элидхэл хэбэ.

Берлинскэ демократическа хэблэл Владимир Ильич Ленинэй портредүүдые, мүн тэрэнэй ажабайдал болон ажал-ябуулгатай холбоотой материалнуудые ба статьянуудые толилбо.

ФРАНЦИ

ПАРИЖ, январиин 21. (ТАСС). Владимир Ильич Ленинэй дурасхаалда зорюулагдаһан шанала-дурасхаалай митинг Парижын 14-дэхи округто Мари-Роз улицын № 4 байшангай дэргэдэ болобо. Эндэ Владимир Ильич Ленин 1909 онһоо 1912 он хүрэтэр байһан байгаа. Сена департаментын «Франци—СССР» ассоциациин комитедэй үүсхэлээр эмхидхэгдэһэн митинг дээрэ профессор Эмиль Терсен хадаа В. И. Ленин тухай, тэрэнэй хэрэгые үргэлжэлүүлэгшэ ба соратник И. В. Сталин тухай үгэ хэлээ. Советскэ ба француузска арадуудай хани барисаанай ба эб найрамдалай хүндэлэлдэ, советскэ арадай вождь И. В. Сталинай хүндэлэлдэ юрөөл табяад профессор Терсен үгэеэ түгэсхэбэ.

☆

Адыгейскэ автономно обл... копско районой Ленинэй ...тэ колхоздо хүдөө ажахы... турын Байшан байгуула... зартаряалангай ба малажа... тернуудай гурбан жэлэй ... тэндэ хүдэлмэрилнэ. Зура... намарай шэниисын ар... тушаа заняти болоко бай...

(ТАСС-эй фотохр...)

☆ ☆

Арһа бэлэдхэлые гуримшуулха

СССР-эй Министрнүүдэй Совет болон ВКП(б)-гэй Центральна Комитет болбол «Малажалай продуктнуудые бэлэдхэхэ тухай» 1949 оной майн 29-дэ гаргаһан тогтоол соогоо 3 жэлэй турша соо мяханай, салын, һүнэй, тоһоной, үндэгэнэй, арһанай, нооһоной ба бусад бэлэдхэлые 1,5—2 дахин ехэдхэхэ гэжэ зааһан байгаа. Энэ түүхэтэ тогтоолые дүүргэлгэ болгон, манай республикын колхозууд ба совхозууд малажалай ашаг шэмые дээшэлүүлхэ, малай түлтэрые һайжаруулхын тула бага бэшэ хүдэлмэри хэһэн байна. Энэ хадаа адуу малай арһа ехээр бэлэдхэхэ арга боломжонуудые манда олгоно. Арһа бэлэдхэлые һайжаруулха талаар һүүлэй үедэ советскэ правительство нилээдгүй олон хэмжээ-ябуулгануудые хараалһан байна.

Гүрэндөө арһа бэлэдхэлгые һайжаруулха зорилготойгоор, энэ хүдэлмэри гансахан бэлэдхэлэй Министерствын органуудта даалгагдажа, энээнһээ потребкооперациин системэ сүлөөлэгдэһэн байна. Тиихэдэ, колхознигуудай уялгата ёһоор арһа тушааха түсэбөө дүүргээд, тэрээн дээрэ арһа тушаагаа һаань, тэрэнэй түлөө сэнгынь нэгэ хахад дахин ехэ болгогдожо түлэгдэхөөр правительствын тогтоол соо хараалагдана.

Эдэ бүхы хэмжээ-ябуулгануудай ашаар, республикын олонхи аймагууд 1950 ондо арһа бэлэдхэхэ жэлэйнгээ түсэбые үшөө декабриин 1-дэ амжалтатайгаар дүүргэһэн байгаа. Жэшээнь, Баргажанай аймаг томо арһа бэлэдхэхэ жэлэйнгээ түсэб 142 процент, жэжэ арһа—128,2 процент дүүргэһэн байна. Хэрбээ энээниие үнгэрэгшэ жэлэйхитэй сасуулбал 36 процентээр ургаһан байна. Тиихэдэ, Иволгын аймаг томо арһаар түсэбөө 154,1 процент, жэжэ арһаар — 163,2 процент дүүргэжэ, үнгэрэгшэ жэлэйхитэй сасуулбал 58 процент үлүү ехэ арһа хүнгэн промышленностьда үгэһэн байна. Мүн Яруунын, Кабанскын, Прибайкальска ба бусад аймагууд арһа бэлэдхэхэ жэлэйнгээ түсэбүүдые дүүргэһэн ба үлүүлэн дүүргэһэн байха юм.

Зүгөөр, республикын олонхи аймагуудай колхозууд ба совхозууд арһа бэлэдхэхэ түсэбөө сүм дүүргэхэ хэды арга боломжотой байбашье, бүри мүнөө хүрэтэр дүүргэжэ шаданагүй. Энэ талаар илангаяа Кударын, Мухаршэбэрэй, Кяхтын, Хориин, Торшин, Сэлэнгын ба Закаменай аймагууд гээгдэжэ ябана. Тус аймагуудай колхозуудай ба бэлэдхэлэй Министерствын органуудай хүтэлбэрилэгшэд өөһэдынгөө уялгануудта тон ханалгагүйгөөр хандана. Тиимэһээ тус аймагуудта арһа бэлэдхэхэ түсэб таһалдажа байна.

Бэлэдхэлэй Министерствын тус аймагуудтахи түлөөлэгшэд ба агентнүүд гүрэндөө уялгата ёһоор арһа тушааха байһан аад, тэрэнээ таһалдуулжа байһан хүнүүдтэ хэмжээ абадаггүй байха юм.

Улан-Удэ, Кяхта, Бабушкин городуудта ажалладаг ветеринарна хүдэлмэрилэгшэд хуухалһан арһатай гахайн мяха худалдахынь зүбшөөһэн тамгатай справка үгэдэг байна. Иимэ хуулибуса ябадалтай манай бэлэдхэлэй органуудай зарим түлөөлэгшэд шанга тэмсэл хэдэггүй, харин тэрээнтэй эбсэшоод һуудаг байна. Тиимэһээнь гахайн арһа бэлэдхэлгээр республикамнай ехэ гээгдэлдэ ороод байха юм.

Гүрэндэ уялгата ёһоор тушааһан арһанай тоо мэдээн «Заготживсырьегой» конторо ба бэлэдхэлэй Министерствын түлөөлэгшэ хоёрой хоорондо ехээр бусайданги байдаг. Тиимэһээ энээниие сэашадаа тон наринаар хэжэ, энэ шухала хэрэгые гуримшуулха ёһотойбди. Нарин нигтаар табигдаһан тоо мэдээгүйгөөр гүрэнэй түсэбэй дүүргэлтые шалгажа шадахагүймнай мэдээжэ. Гүрэндэ уялгата ёһоор арһа тушаалгын ябаса тухай тоо мэдээс бэлэдхэлэй Министерствын түлөөлэгшэд имагтал «Заготживсырьёгой» ба «Заготскодой» конторонуудай үгэһэн квитанциин копиин ёһоор зохёожо, тусхайта органуудта хүргэдэг байха юм.

Эдэ бүхы дутуу дундануудһаа бэлэдхэлэй Министерствын нютагуудтахи хүдэлмэрилэгшэд ёһотой тобшолол хэжэ, энээниие ойрын сагта усадхаха талаар хэмжээ абаха уялгатай. Мүнөө манай орон соо арһанай зүйлые хэрэглэлгэ угаа ехээр үргэдөө. Тиимэһээ колхоз бүхэн, колхозник бүхэн арһа тушааха түсэбөө саг болзор соонь дүүргэхэ зэргэтэй.

Д. Мясников, СССР-эй бэлэдхэлэй Министерствын БМАССР-тэхи түлөөлэгшэ.

Модошодто ү... шангууд...

ССР Союзай Министр... ведэй тогтоолой үндэһөө... эй ой модоной болон ... промышленностиин Ми... болбол 1950—1951 онууд... бэлэдхэхэ сезонно хүдэл... ба мори унаанай хүсые ... гээр гаргажа, модо бэлэ... рэнэй түсэбые саг бол... хангаһан аймагуудай, со... дуудэй, колхозуудай хүт... хүдэлмэрилэгшэдые шаг... лөө үнэтэ шангуудые ... шиндэбэ.

Тэдэнэйнь дунда мото... агнууриин буунууд, карм... гарай часынууд, велосип... диоприёмнигууд, оёдолой... нууд болон патефон... Мүнөө эдэ шангуудта... һөө гадна, коммунизм... ри ехэ барилгануудт... тэй болохо барилгын ... дые элбэг ехээр Эхэ ор... хын түлөө социалистиче... рысөөе колхознигууд—с... дай дунда үргэнөөр д... байһан хүтэлбэрилхы ... лэгшэдэй тоо олошоржо...

Российска Федерацин... Монголой АССР Верхов... дүүдтэ һунгаха һунга... үдэрые ажалай амжа... угтахын түлөө республи... шод эршэтэйгээр тэмсэ... юм.

К. Г...

Түрүү метод... нэбтэрүүл...

Иволгын аймагай «Ко... жэ олзоборилгын артели... тивэй гэшүүд үнгэрэг... оноойнгоо түсэбые ажалай... тайгаар дүүргээ һэ... РСФСР-эй ба БМАС... ховно Соведүүдтэ һунга... тануудай хүндэлэлдэ дэ... циалистическэ мүрысөөн... соод, дээшэлүүлэгдэһэн ... дые абаа.

Февралиин 18 хүрэтэр... рынгаа түсэб сүм дүүрг... Корабельниковагай метод... лажа, түүхэй эд алмах... материалаараа нэгэ үдэр... да хүдэлмэрилхэ, имагт... шанартай продукци бүтэ... зорилготойгоор мүнөө х... жэ байна.

Тэдэнэр абаһан уялга... жалтатайгаар дүүргэж... Аймсоведэй депутат Ол... ловна Зубковагай хүт... бригада халаанайнгаа ... риие хододоо үлүүлэн ... мүрысөөндэ түрүү һуур...

А. ...

Итальянска компартиин 30 жэлэй ой

РИМ, январиин 21. (ТАСС). Итальянска компартиин байгуулагдаһаар 30 жэл болоһоной ойн хүндэлэлдэ баярай суглаанууд бүхы орон дотор боложо байна. Италиин ажалшадта Итальянска компартиин Центральна комитедэй хандаһан хандалгые «Унита» газетэ толилоо.

Итальянска компартиин Центральна комитедтэ ВКП(б)-гэй ЦК-гэй эльгээһэн иимэ телеграмма газетэ толилоо:

ИТАЛЬЯНСКА КОММУНИСТИЧЕСКЭ ПАРТИИН ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕДТЭ

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитет болбол 30 жэлэй ойтойнь дашарамдуулан ахадүү Итальянска коммунистическэ партиие амаршалан, баяр хүргэнэ.

Эб найрамдалай, демократиин ба социализмын түлөө тэмсэлдээ шэнэ амжалтануудые туйлахыень Италиин коммунистнуудта хүсэнэбди.

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитет.

Индонезиин республикын гадаадын хэрэгүүдэй Министерствын түлөөлэгшын мэдүүлгэ

НЬЮ-ЙОРК, январиин 19. (ТАСС). Джакартаһаа Ассошиэйтед-пресс агентствын корреспондентын дамжуулһанай ёһоор, Индонезиин республикын гадаадын хэрэгүүдэй министерствын түлөөлэгшэ пресс-конференци дээрэ үгэ хэлэхэдээ, Хитадые «агрессор» гэжэ Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин соносхохо ябадалда шэглүүлэгдэһэн Холбоото Штадуудай түсэбые буруушаагаа.

КОРЕЯДЭХИ СОБЫТИНУУД

Арадай Армиин Главна командованиин мэдээсэл

ПХЕНЬЯН, январиин 21. (ТАСС). Бүхы фронтнууд дээрэ Арадай армиин частьнууд ба Хитадай һайндуратан дайшалхы элэбхитэ ябуулгануудые хэжэ үргэлжэлөө гэжэ Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армиин Главна командованиин январиин 21-дэ дамжуулһан мэдээсэл соо хэлэгдэнэ.

* * *

ПХЕНЬЯН, январиин 22. (ТАСС). Канвон провинцида Йонвол гээшэ шэглэн добтолжо байгаа Арадай армиин частьнууд дайсанай частьнуудые бута сохижо, коммуникацинуудай шухала узел—Йонвол ба тэрэ шадарай районуудые сүлөөлөө гэжэ Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армиин Главна командованиин мүнөөдэр дамжуулһан мэдээсэл соо хэлэгдэнэ.

Йонволые сүлөөлхэ байлдаануудта Арадай армиин частьнууд дайсанай 900 гаран солдадууд ба офицернүүдые алаһан ба шархатуулһан, 600 гаран хүниие плендэ абаһан байна. 4 танк, олон тоото буу зэбсэгүүд, снарядууд ба сэрэгэй бусад материалнууд абтаа.

Арадай армиин зенитнэ частьнууд январиин 21-дэ Пхеньянай райондо дайсанай нэгэ самолёдые буудажа унагаагаа.

Корейскэ Арадай армиин летчигуудай дайшалхы амжалтанууд

ПХЕНЬЯН, январиин 21. (ТАСС). Пхеньянска радиогой дамжуулһанай ёһоор, Арадай армиин ба Хитадай һайндуратанай добтолгые фронт дээрэ дэмжэжэ, мүн тыл хамгаалжа, Арадай армиин авиаци дайшалхы шэнэ амжалтануудые туйлана.

Январиин 16-да летчигууд Ким Су Бон ба Пяк Ги Тхя составтай Ким Дар Хенэй авиаподразделени Пхеньянай зүүн-хойно дайсанай 4 самолёт хараад, байлдаанда орожо, дайсанай самолёдуудые намнаба. Нэгэ хүнгэн бомбардировщик ба дайсанай нүгөө хоёр самолёт буудагдан унагаагдаба.

Вьетнамсна арадай армиин амжалтата ябуулганууд

ПЕКИН, январиин 21. (ТАСС). Синьхуа агентствын дамжуулһанай ёһоор, январиин 17-до Винь-Иенһээ зүүн-хойшоо 7 километртэ Вьетнамска арадай армиин частьнууд француузска нэгэ батальониие усадхаа, тиихэдээ дайсанай 200 солдадуудые плендэ абаһан байна.

США сэрэгэй хэлсээ хэхэ гэжэ Афганистаниие баалана

ПАРИЖ, январиин 17. (ТАСС). Афганистаниие американска агрессорнүүдэй сэрэгэй зорилгонуудые бэелүүлхэ плацдарм болгохо зорилгоор сэрэгэй хэлсээ хэхыень Афганистаниие США-гэй баалахаар хараалһан тухай Кабулһаа өөрынгөө тусхай корреспондентын эльгээһэн мэдээсэлые «Трибюн де Насьон» газетэ толилоо.

Кабулдахи США-гэй посол хадаа американо-афганска сэрэгэй хэлсээнэй проектые афганска правительствода һаяхан барюулаа гэжэ мэдээсэл соонь хэлэгдэнэ. Тэрэнэй ёһоор США болбол американска буу зэбсэгээр афганска 6 дивизинүүдые зэбсэглэхэ ба ойрын жэлнүүдтэ афганска армиие американска армиин жэшээгээр шэнэдхэн эмхидхэхэ гэһэн уялга абаа. Американецууд хадаа Кабул, Герат ба Кандахар городуудта аэродромуудые бариха эрхэ олгохые эрибэ. Тэдэнэр Афганистанай хойто талада сэрэгэй бэхижүүлгэнүүдые бариха зүбшөөл абахаар байна. Хэлсээнэй проект хадаа Афганистанай территори дээрэ сэрэгэй удхашанартай автомобильна харгынуудые, хүүргэнүүдые ба тоннельнүүдые бариха гэжэ хараална.

Эдэ бүхы зорилгонуудые бэелүүлхэ даалгабари 250 хүнэй составтай американска миссидэ үгтэхэ юм гэжэ газетэ мэдээсэнэ. Тэрэ мисси Кабулда ерэхээр хүлеэгдэнэ.

Республиканска библиотекэдэ

Александр Степанович Поповой наһа барахаһаа хойшо 45 жэлэй ойдо зорюулан, «Манай гүрэн—радиогой эхэ орон» гэжэ выставкэ республиканска библиотекэ эмхидхэбэ. Эндэ А. С. Поповой ажал-ябуулга тухай номууд, «Радио ухаалан зохёолгын түүхэ», «Радиогой 50 жэл» гэхэ мэтын номууд олон.

Гадна «Радиогой эсэгэ Попов» гэһэн фотовыставкэ эмхидхэгдэнхэй.

Д. Жарков.

Харюусалгата [редактор]
Б. А. О...

1951 оной январиин 30-да Рига городто

Гүрэнэй 3 процентнэ дотоодын шүүбэритэ урьһаламжаар шүүбэринүүдэй 19-дэхи тираж болохонь.

Энэ тиражда:

50000 түхэриг
25000 түхэриг
10000 түхэриг
5000 түхэриг
1000 түхэриг
400 түхэриг

шүүжэ болохо байна.

Урьһаламжын гаргагдаһан 3 разрядуудай облигацинууд шүүбэринүүдэй тиражда хабаадаха.

Урьһаламжын 3 разрядта 13950600 түхэригэй 25500 шүүбэринүүд тиражда наадагдаха юм.

Урьһаламжын облигацинууд нөөсэлгын кассануудта худалдагдадаг ба сүлөөтэйгөөр худалдан абтадаг байна.

Гүрэнэй 3 процентын шүүбэритэ урьһаламжын облигацинуудые худалдажа абагты!

Гүрэнэй урьһаламжанууд хадаа СССР-эй арадай ажахын хүгжэлтэдэ туһална!

МҮНӨӨДЭР УЛАН-УДЭДЭ

Ленинэй орденто оперо ба балетэй театрта — «Мазепа».

Ород драмын театрта—үдэшэлэн «Булэ».

«Прогресс» кинотеатрта—«Занга» (үдэшын 4, 6 часуудта), «Сибириин газар дайда тухай үльгэр» (... 11,30 часта).

«Эрдэм» кинотеатрта «... галстук» (үдэрэй 11, 1... «Зоригтой хүнүүд» (3, 5,... суудта) «Гэрэлтэ зам» (... часта).

Радиоприёмнигуудтай хүнүү[д] анхаралда!

Хэлхеэ холбооной Министерствын Бурят-Монголой Управлен[и] дамжуулгын сетьнүүдэй дирекци хадаа СССР-эй Министрнүүдэй С[овет]... оной сентябриин 29-нэй № 1593 тогтоолой ёһоор, радиоприёмнигу[уд]... раци жэл бүри уялгата ёһоор хэгдэнэ гэжэ радиоприёмнигуудтай бү[х]... һануулна.

Бурят-Монголой АССР-эй территори дээрэ—гражданинуудта, э... нуудта, организацинуудта, предприятинуудта, колхозуудта ба совхо[зуу]дтэй приёмнигуудые уялгата ёһоор регистрацида абалга 1951 оно[й] ...1-һээ февралиин 1 хүрэтэр болзороор хэлхеэ холбооной отделениин... конторонуудта, Улан-Удэ городой городской райондо—Гостиина Ра[]диоузелдэ хэгдэхэ байна.

Ерэхэдээ, приёмнигой паспорт ба 1950 ондо регистрацида абта... үнэмшэлгэ харуулха шухала.

Түлбэри оруулха болзор: нэгэдэхи хахад жэлэй түлбэриие—ф... хүрэтэр оруулха

Тогтоогдоһон болзор соо радиоприёмнигуудаа регистрацида ... хүнүүдтэ захиргаанай хэмжээнүүд абтаха.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора—7-85, отв. секретаря—3-23. Отделов: партийной жизни, культуры и быта—4-52, сельскохозяйственного и ...мышленности—6-84, мест. информации и писем—6-84. Для междугородных переговоров—16.

Н—03517. Типография Управления полиграфической промышленности, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж ...